

TRST - Na 5. strani
Roberto Antonione, reforme in volitve
Intervju s senatorjem

GORICA - Na 12. strani
Dobri obeti za turizem v Gorici
K rasti bosta prispevala stoletnica in vodnik

KULTURA - Na 10. strani
Sarajevčan Osti, pesnik in rekorder
V TKS prijetno srečanje v znamenju haikuja

BEGUNSKA KRIZA - Hrvaška obtožuje Slovenijo, da postavlja ovire na njenem ozemlju

Ograja že razdvaja

LJUBLJANA - Na posameznih odsekih na meji s Hrvaško je Slovenska vojska včeraj navsezgodaj začela postavljati ovire, ki naj bi služile nadzorovanemu prehodu beguncev v državo. Približno kilometer žičnate ograje so vojaki postavili na območju Rigonc, pol kilometra pa pri mejnem prehodu Gibina v občini Razkrižje. A je zunanji minister Karl Erjavec med obiskom na Dunaju napovedal, da bo Slovenija na določenih delih meje s Hrvaško postavila skupno 80 kilometrov ograje.

Na začetek del se je burno odzvala Hrvaška, ki Slovenijo obtožuje, da ograjo postavlja tudi na njenem ozemlju. Zvečer je hrvaško zunanje ministrstvo celo uradno protestiralo pri slovenskem veleposlaniku v Zagrebu. Ograje lahko namreč hitro postanejo problem tudi za Hrvaško. Le o tem, koliko tdnalnjih težav lahko to povzroči migrantom, se včeraj nihče ni uradno vprašal.

Na 2. strani

MANJŠINA 40 let deželne SSk in »upor« tridesetletnikov

GORICA - Slovenska skupnost je pred štiridesetimi leti dobila deželno razsežnost (slavnost bo jutri zvečer v Gorici) po zaslugi skupine takratnih tridesetletnikov, ki so postavili na nove temelje samostojno politično nastopanje Slovencev v Italiji. Prvega deželnega tajnika Draga Štoko skrbi vse večje nezaupanje Slovencev v politiko ter politike, Damijan Paulin pa opozarja na težavne odnose SSK z Demokrasko stranko.

Na 3. strani

SSG - Igor Pison »Ismena je nosilka normalnosti«

TRST - V klubskih prostorih Slovenskega stalnega gledališča bo noč predpremiera nove domače produkcije *Ismena, njena sestra*. Slovensko praiizvedbo teksta, ki ga je napisala sodobna nizozemska dramatičarka Lot Vekemans, režira Igor Pison, v vlogi protagonistke nastopa Nikla Petruška Panizon.

Ismena je bila doslej nepoznana sestra antične junakinje Antigone. Kot pravi režiser, je zato »nosilna normalnosti«, ena tolikih večplastnih žensk z dobrimi lastnostmi in šibkostmi.

Na 10. in 11. strani

Pokrajinski svet: poziv za papirnico Burgo

Na 5. strani

Elvi Sedmak spet odpira cvetličarno

Na 6. strani

Na Proseku višek praznika sv. Martina

Na 8. strani

Goriški črpalkarji proti ukinitvi popusta

Na 14. strani

»Roza« vodstvo komisij ZSŠDI

Na 18. strani

TRST - Silos medtem še vedno poln

Več Tržačanov pripravljenih odpreti vrata svojih domov

GORICA - Da bi ne spali ob Soči

Pribežnike nastanili v štandreški župniji

VULKANIZERSTVO TAVČAR A&B

Zelo ugodno! Preizkusite nas!

Zapeljite v zimo z novimi pnevmatikami preizkušenih blagovnih znamk. Mi priporočamo, vi izberete!

V Sožani, cesta na Lenivec 51.

Informacije in naročila:

00386 (0) 51 340 697

ali

00386 (0) 5 7070 286

vulkanizerstvo@tavcar-ab.si

www.novaguma.si

www.tavcar-ab.si

Zelo ugodno! Preizkusite nas!

VULKANIZERSTVO TAVČAR A&B

BEGUNSKA KRIZA - Minister Erjavec pravi, da bo dolga 80 kilometrov

Spor s Hrvaško zaradi žičnate ograje

Slovenska vojska je začela postavljati ograjo na meji s Hrvaško. Zunanji minister Erjavec pravi, da bo ta sčasoma dolga 80 kilometrov

ANSA

IZPOSOJENI KOMENTAR

Pozor, ostro!

Ostro režejo jeklene britve na tistem, kar slovenska vlada še kar imenuje tehnične ovire za olajšanje dela policistom in kanaliziranje migracijskega toka na ključne točke, kjer lahko pristojni sprejemajo migrante ter preprečijo njihovo morebitno razpršenost in prestopanje meje na območjih, ki za to niso primerna, piše Vojislav Bercko v Večeru. No, mi temu popreproščeno rečemo sofisticirana bodeča žica, taka, ki mirno za reže ali odreže prste človeku, ki se ve si nanjo.

Tu bo ograja ločevala tudi prijateljske sosesde, ki so eden k drugemu čez zeleno mejo hodili na špricar ali pomagat pri vsakdanjih opravilih. Nihče jih ni nič vprašal, četudi tudi oni nepovabljenih prišlekov s hrvaške strani meje ne želijo na svojih dvoriščih.

Hudič je, ker jih noče več nihče. Nemčija, ki je pričela groziti z zapiranjem meja, Avstrija, ki je odvisna od Nemčije, še najmanj pa v tem tre-

nutku Hrvaška, ki se čuti ujetnico slovenske ograje, saj bi lahko sama postala tako imenovani begunski žep.

Grožnjo s tem, da bodo hrvaški policisti samoiniciativno porušili dele ograje, ki po mnenju uradnega Zagreba tečejo pa njihovem ozemlju, je zato mogoče razumeti predvsem kot precej panično ravnanje sedanje vladajoče garniture, ki si je na nedeljskih parlamentarnih volitvah skorajda razdelila glasove s precej bolj nacionalistično opozicijo in skuša z videzom odločnosti prepričati odločilnega koalicijskega partnerja. Dokler bo ostalo pri protestih, je stanje normalno, ko pa se bodo policisti pričeli pretepati okoli ograje, bo postalo ostro, sklene komentator. (STA)

Vojislav Bercko/Večer

LJUBLJANA - Na posameznih odsekih na meji s Hrvaško je Slovenska vojska včeraj navsezgodaj začela postavljati ovire, ki naj bi služile nadzorovanemu prehodu beguncev v državo. Približno kilometer žičnate ograje so vojaki postavili na območju Rigonc, pol kilometra pa pri mejnem prehodu Gibina v občini Razkrižje. A je zunanji minister Karl Erjavec med obiskom na Dunaju napovedal, da bo Slovenija na določenih delih meje s Hrvaško postavila skupno 80 kilometrov ograje.

Državni sekretar na notranjem ministru Boštjan Šefić je pojasnil, da je namestitev ovir za zdaj predvidena za pol leta. Z njo bodo olajšali delo policistom, civilni zaščiti, prostovoljcem in humanitarnim organizacijam, prav tako bo lažje migrantom, ki bodo lahko na sprejemnih točkah ustrezno oskrbljeni, je pojasnil. Kot je poudaril, si namreč Slovenija ne more dovoliti nadaljnje razpršenosti migrantov po zeleni meji.

Napovedal je še, da bodo intenzivirali pogovore z drugimi državami, da bi tok migrantov poskušali uravnavati. V južnem delu migracijskega toka je namreč po njegovih besedah še veliko migrantov. Kje vse bodo postavili ograjo, pa ni želel razkriti.

Burno pa se je na začetek postavljavanja ograje odzvala Hrvaška, ki se kajpak boji, da se migrantov ne bo mogla več tako zlahka rešiti. Tako je Hrvaška obtožila Slovenijo, da na nekaterih delih namešča ograjo po hrvaškem ozemlju. Zvečer je hrvaško zunanje ministrstvo zaradi žičnate ograje pri Rigoncah na slovensko-hrvaški meji celo »protestiralo pri odpravniku poslov na slovenskem veleposlaništvu v Zagrebu ter pozvalo Slovenijo, naj v najkrajšem času odstrani žico«.

Hrvaška stran je na območje ob Sotli sredi popoldneva res poslala več kombijev posebnih enot hrvaške policije. Hrvaški policijski predstavnik je nato slovenskemu na mejnem prehodu Rigonce predal opozorilo, češ da je slovenska ograja postavljena na hrvaškem ozemlju. Slovenski predstavnik mu je dejal, da bodo ograjo odstranili, če bo o tem dosežen dogovor na višji ravni. Nato se je hrvaški policist umaknil, a so razmere so še nekaj časa ostale nape, območje so preletavali tudi helikopteri. Proti večeru so se strasti nekoliko pomirile.

Slovenska vlada je še pred diplomat-

ske noto sporočila, da postavev tehničnih ovir poteka izključno na slovenskem ozemlju in da ne prejudicira poteka državne meje, ki je predmet arbitražnega postopka med državama. Kot so zapisali v uradu, je bila o tem predhodno seznanjena tudi hrvaška vlada. Na slovenskem zunanjem ministru pa so dodali, da so arbitražno sodišče, ki odloča o meji med državama, že obvestili o začasnem ukrepu postavitve tehničnih ovir in o razlogih za njegovo izvedbo. Pojasnili so, da ukrep na noben način nima namena prejudicirati poteka meje.

Že pred tem je sicer hrvaški notranji minister Ostojić ocenil, da je ograja z bodečo žico na meji stran vržen denar in da bi tega bolje uporabili, če bi zgradili začasne centre za migrante.

Slovenski zunanji minister je obema zatrdil, da ograja ni namenjena zapiranju meje in zaustavljanju ljudi, temveč naj bi pripomogla k temu, da migranti ne bi nenadzorovano prečkali meje. Tako bi lažje registrirali migrante na zunanji schengenski meji in tudi preverjali, ali imajo pravico do zaščite.

Prav včerajšnja zaostritev odnosov med Slovenijo in Hrvaško bo najverjetneje tudi ena osrednjih tem današnjega sestanka slovenskega predsednika Boruta Pahorja s hrvaško predsednico Kolindo Grabar-Kitarović v Zagrebu. Kot so zapisali v predsedniškem uradu, se bosta sestala na delovnem srečanju v okviru priprav na skorajšnji vrh voditeljev Brdo Brioni procesa.

O začetku postavljanja žičnate ograje na slovensko-hrvaški meji so se razpisali tudi mnogi tuji mediji, predvsem evropski, pa tudi ameriški in celo en afriški. Kot ocenjujejo v Sloveniji, z izjemo hrvaških tuji mediji o Sloveniji v tem kontekstu pišejo bolj ali manj nevtrarno, čeprav se ne izognejo primerjavam z Madžarsko in njenim premierjem Viktorjem Orbanom. Hkrati povzemajo izjave premierja Mira Cerarja s tokrove novinarske konference, da Slovenija ne zapira meja.

ITALIJA - Težave predsednika Kampanije Nova afera De Luca spravlja v zadrego Demokrasko stranko

Je poskušal vplivati na odločitev o pravici da kandidira?

RIM - Nove sodne težave predsednika Kampanije Vincenza De Luce spravlja v zadrego njegovo Demokrasko stranko. Zaskrbljen je tudi pravosodni minister Andrea Orlando, ki sicer zaupa sodnikom, a opozarja, da gre za primer, ki ni ravno v čast politiki in politikom.

Tožilstvo v Neaplju je prepričano, da je predsednik Kampanije vpleten v poskus vplivanja na odločitev v zvezi s t.i. zakonom Severino, ki določa pravila o kandidiranju ter izvolitvi pravnomočno obsojenih javnih upraviteljev ter parlamentarcev. Zadeva je precej zapletena. Poleg De Luce so vanjo vpleteni njegova sodelavca, sodnica in njen mož, ki naj mu bi kot funkcionarju javne zdravstvene ustanove obljubili »nagrado« (napredovanje v karieri) v primeru pozitivne razsodbe za predsednika deželne vlade. Rimsko tožilstvo je De Luce vpisalo v seznam osumilcev zaradi izsiljevanja, odločitev o morebitnem kazenskem postopku pa bo sprejel sodnik za preliminarne preiskave.

De Luca je na včerajšnji novinarski konferenci naglasil, da je znova. žrtev medijsko-sodne kampanje. Zanimal je, da bi koga izsiljeval, če je do izsiljevanja sploh prišlo pa je bil on žrtev te »mašinerije«. Prepričan je, da ga bodo sodniki popolnoma razbremenili vseh obtožb in da bo lahko mirno nadaljeval delo za krmilom Kampanije.

Demokrasko stranka je na deželni ravni prepričana, da je De Luca nedolžen, če je kdo storil prekršek so to kvečjemu njegovi sodelavci. Bolj previdni so demokrati v Rimu, ki čakajo na odziv predsednika vlade in vodje stranke Matteo Renzija.

Vučić znova v Srebrenici

SREBRENICA - Srbski premier Aleksandar Vučić se je včeraj poklonil žrtvam genocida v Srebrenici in položil cvetje v spominskem centru v Potočarih. Hkrati je na obisku v Srebrenici napovedal obsežne srbske donacije in pomoč za izgradnjo tamkajšnje javne infrastrukture. Vučića sta v spominskem centru v Potočarih, kjer so pokopane žrtve srebreniškega genocida nad Bošnjaki, spremljala tudi predsednik Republike Srbije Milorad Dodik in član predsedstva BiH Bakir Izetbegović. To je bil že drug obisk Vučića v Srebrenici. Julija na spominski slovesnosti ob 20. obletnici dogodkov v Srebrenici so ga sicer pričakali protestniki in ga obmetavali s kamni.

Poljski demonstranti zažgali zastavo EU

VARŠAVA - Več deset tisoč ljudi se je v Varšavi udeležilo shoda nacionalistov, ki je potekal pod sloganom "Poljska za Poljake" in na katerem so zažgali zastavo EU. Protesta ob obletnici poljske neodvisnosti po prvi svetovni vojni se je po oceni policije udeležilo 25.000, po oceni organizatorjev pa 50.000 ljudi. »Bog, čast, domovina!« so vzklíkali udeleženci na shodu, na katerem so številni vihteli poljske zastave. K protievropski drži je prispeval tudi transparent z napisom "EU macht frei" oz. "EU osvobaja", referenco na zloglasni slogan v nacističnem koncentracijskem taborišču Auschwitz.

Spoštovali bodo izid volitev

YANGON - Mjanmarska vlada, ki ima podporo močne vojske, je obljubila, da bo spoštovala rezultate nedavnih parlamentarnih volitev, na katerih je opozicijska Narodna liga za demokracijo (NLD) Aung San Suu Kyi prepričljivo zmaga. Glede na delne izide za 40 odstotkov sedežev je NLD prejela kar 90 odstotkov glasov. Suu Kyi je bil čestital tudi aktualni predsednik Thein Sein.

Zapuščajo Šarm el Šejk

KAIRO - Po strmoglavljenju ruskega letala je 80 odstotkov turistov odpovedalo dopustovanje v Šarm el Šejku, skoraj polovica turistov, ki so bili tam nastanjeni, pa so to letovišče zapustili, je povedal predstavnik tamkajšnje turistične zbornice Hussein Fawzy. Rezervacije odpovedujejo predvsem Rusi in Britanci, ki jih je letno v Šarm el Šejku 4 milijone.

SEVERNA LIGA

Fedriga: ovire tudi na mejah v deželi FJK!

RIM - »Furlanija-Juljska krajina bi se morala takoj zgledovati po Sloveniji in posledično tudi sama postaviti ovire na svoji meji s Slovenijo.« To je včeraj predlagal tržaški poslanec in vodja Severne lige v italijanski poslanski zbornici Massimiliano Fedriga. Z mejno oviro bi se Furlanija-Juljska krajina učinkovito zaščitila pred načrtovanim valom beguncev iz Slovenije, svoj predlog utemeljuje Ferluga. Zelo kritičen je do tržaškega župana Roberta Cosolinija in predsednice Dežele Debore Seracchiani, »ki namesto, da bi zaščitila naše meje, obljublja 400 evrov vsaki družini, ki bi gostila ilegalne prebežnike.« Za Severno ligo predstavlja ta predlog »pravo sramoto in norost, tudi zato predstavlja uslugo prijateljem vladnih strank, ki se bodo s tem obo-

gati. To velja tudi za raznorazne zadruge in rdeča združenja.«

Severna liga je pred dnevi zahtevala od Italije, naj mejo s Slovenijo, če je potrebno, zaščiti tudi z vojsko. Vojske na italijansko-slovenski meji je zahtevala tudi poslanka Sandra Savino (Forza Italia).

Vincenzo De Luca na včerajšnji novinarski konferenci

ANSA

DEŽELA - A se je število mrtvih v 15 letih razpolovilo

Lani na cestah v FJK kar 20% smrtnih žrtev več kot leta 2013

PO VOLITVAH

Most: Hrvaška nujno potrebuje enotno vlado

ZAGREB - Predsednik stranke Most neodvisnih list Božo Petrov je včeraj potrdil, da so začeli pogajanja o oblikovanju hrvaške vlade s HDZ in SDP. Zaradi izvajanja nujno potrebnih reform predlagajo oblikovanje vlade nacionalne enotnosti, v kateri bi bile dve največji stranki s svojimi koalicijskimi partnerkami ter Most. Petrov je dejal, da so začeli pogovore s HDZ in SDP, ker menijo, da Hrvaška potrebuje enotnost.

»V Mostu smo enostavno premostili razlike v svetovnih nazorih in delitve, ker vemo, da je gospodarska situacija prednostna. Na ta način smo pristopili tudi k pogovoru s HDZ in SDP. Zahtevamo, da se poskuša oblikovati enotna vlada Domoljubne koalicije, koalicije Hrvaška raste in Mosta,« je dejal Petrov na novinarski konferenci. Izpostavil je, da je omenjena sestava vlade edini pogoj za reforme, ki si jih Most želi uveljaviti, ker je za načrtovane spremembe potrebna dvotretjinska večina v saboru, torej podpora najmanj 101 poslanca. Petrov je tudi pojasnil, da Most vztraja pri svojih predlogih, ker bi vse ostalo pomenilo, da so prevarali svoje volivce, ki jih je bilo na nedeljskih parlamentarnih volitev približno pol milijona.

Desna in levosredinska koalicija sta skupaj dobili podporo okoli 1,5 milijona volivcev, ob tem pa je HDZ imela nekaj več glasov, kar je razvidno tudi iz števila poslanskih mandatov. Doslej opozicijska HDZ in njenih sedem koalicijskih partnerk je dobilo 59 mandatov, vladna SDP in njene štiri zaveznice pa 56. Za nadpolovično večino in priložnost za oblikovanje nove vlade je potrebnih najmanj 76 poslanskih mandatov, kar pomeni, da je vlado mogoče oblikovati samo ob podpori 19 poslancev Mosta.

Petrov je še ocenil, da je Most lahko moderator enotnosti vlade ter da lahko HDZ in SDP po 25 letih prenehata z medsebojnimi nasprotji in težkimi besedami ter skupaj delata vsaj dve leti. Kot je dodal, so se na včerajšnjih srečanjih s predstavniki SDP in HDZ dogovorili, da bodo v naslednjem obdobju razpravljali o reformah, ki jih predlaga Most. Gre za reformo javne uprave in decentralizacijo države ter reforme pravosodja, mednarodne in davčne politike. V ospredju je tudi zagon gospodarstva predvsem s spodbujanjem domače proizvodnje. Most je med drugim predlagal tudi popolno privatizacijo zdravstva.

O mandatarju za sestavo nove vlade se bodo pogovarjali, ko bodo soglašali o reformnih programih. Petrov pa ni želel razkriti, kako so se na predloge Mosta odzvali v SDP in HDZ. Predsednica Kolinda Grabar-Kitarović je napovedala, da bo prihodnji teden začela posvetovanja s predstavniki parlamentarnih strank o novem mandatarju. (STA)

RIM - Državni statistični urad Istat je objavil poročilo o prometnih nesrečah v Italiji za leto 2014, to pa za razmere v Furlaniji Julijska krajini ni nič kaj spodbudno. Zaradi posledic prometne nesreče - teh je bilo 3316, je lani v naši deželi umrlo 100 ljudi, kar je za kar 20,5 odstotka več kot leto prej. Podatek je še toliko bolj zaskrbljujoč, če vemo, da se je na državni ravni število umrlih v prometnih nesrečah znižalo za 0,6 odstotka.

Manj pa je bilo v FJK število ranjenih. Teh je bilo v letu 2014 4384, kar je 4,5 odstotka manj kot lani, na državni ravni pa jih je bilo manj za 2,7 odstotka.

Če pa podatke ocenjujemo v luči smernic Evropske Unije, ki je svoje članice obvezala, da razpolovijo število nesreč s smrtnim izidom, posebno še kar zadeva najbolj ranljive udeležence v prometu, je Furlanija Julijska krajina le za malo pod držav-

nim povprečjem. V primerjavi z letom 2001 je bilo namreč lani 51,7 odstotka manj smrtnih žrtev (v Italiji 52,4 odstotka).

Med letoma 2010 in 2014 se je kazalec umrljivosti v prometu povečal na Goriškem in na Pordenonskem (od 1,4 na 2,4 ozt. od 2,5 na 3,7) in ostal nespremenjen na Tržaškem (1,5) in Videmskem (3,8).

primorski_D
facebook

Presegli smo število

2000

všečkov

Hvala, da nas spremljate!

SLOVENSKE AVTOCESTE - Od nedelje

Dobro pripravljeni na zimske razmere

VRANSKO - Če se boste pozimi vozili po slovenskih avtocestah, naj vas ne skrbi. Za vas bo v primeru snežnih razmer dobro poskrbljeno, le primerno opremljeni morate biti, sicer vas lahko čaka slana globa.

Zimska sezona se bo v Sloveniji začela v nedeljo, družba za avtoceste Dars pa trdi, da je nanjo dobro pripravljena. Dars bo za prevoznost in varnost 610 kilometrov avtocest in hitrih cest ter 144 kilometrov priključkov nanje v novi zimski sezoni skrbel s približno 460 delavci in 270 vozili.

Vodja področja vzdrževanja Darsa Danijel Narobe je povedal, da bo tudi letošnja zimska sezona poleg vozil Darsa na območju zahtevnejših klancev, zlasti vrhniškega, v primeru napovedanega močnejšega sneženja ves čas navzoče tudi vlečno vozilo njihovega pogodbenega partnerja, ki bo odpeljalo neustrezno opremljena vozila v najkrajšem možnem času.

Obhod pluzne skupine, ki sicer traja dve uri, na območju klancev ne bo smel preseči ene ure. Dars pa bo tudi v prihajajoči zimski sezoni v primeru izredno neugodnih vremenskih razmer usklajeno sodeloval z avtocestnimi upravljavci v sosednjih državah, pravi Narobe. To v praksi med drugim pomeni, da bo Dars v primeru, ko bodo na Madžarskem omejili promet za tovorna vozila, omejitev vstopa v Slovenijo vzpostavil na meji z Italijo.

Dars sicer ima za zimsko sezono 2015/2016 zagotovljenih več kot 25.000 ton posipnih materialov in približno deset milijonov litrov kloridov.

Posipni materiali so deponirani v 14 skladiščih na avtocestnih bazah in izpostavah, kjer bo imel Dars v času zimskih razmer stalno na zalogi okoli 17.000 ton soli, ter v 19 silosih z okrog 3000 ton soli. Pripravljenih bo tudi nekaj več kot 500.000 litrov raztopin kalcijevega klorida in natrijevega klorida, pravi Narobe in dodaja, da je v letošnji zimski sezoni na voljo 6916 mest za izločanje in ustavljanje vozil na avtocestah in hitrih cestah.

610 je km avtocest v Sloveniji
460 ljudi bo skrbelo za varnost v zimskem času
270 je število razpoložljivih vozil
17.000 ton soli imajo na zalogi
6916 je mest za izločanje vozil
20 milijonov bo stala zimska sezona
500 evrov je kazen za neopremljena vozila

Po oceni vodje sektorja za vzdrževanje in varstvo cest na Direkciji RS za infrastrukturo Ljiljane Herga jih bo nova zimska sezona stala 20 milijonov evrov.

Z globo 500 evrov in petimi kazenskimi točkami bodo kaznovali voznika, čigar vozilo nima predpisane zimske opreme in se zaradi tega ustavi na cesti ali ovira promet.

POLITIKA - Drago Štoka in Damijan Paulin pred jutrišnjo 40-letnico deželne stranke

Slovenska skupnost od »upora« tridesetletnikov do razočaranja nad politiko in težkih odnosov z DS

GORICA - Ustanovni deželni kongres stranke Slovenske skupnosti (24. maj 1975 v Devinu) je bil za sluga generacije trideset in štiridesetletnikov, ki so verjeli v samostojni politični nastop Slovencev v Italiji, a tudi v drugačen politični pristop. Takole se tistega dogodka spominja Drago Štoka, prvi deželni tajnik in nato dolgo let deželni svetnik SSK, ki deželno razsežnost slovenske stranke tolmači kot podvig mlajše generacije slovenskih katoličanov in liberalcev. Da je šlo za pobudo z izrazitim generacijskim predznakom soglašata tudi Damijan Paulin. Ni šlo za osebno obračunavanje s starejšimi somišljeniki, a nedvomno za drugačen, bolj dinamičen pristop do politike.

Štoka se spominja, da se je deželna razsežnost SSK rojevala v času epohalnih mednarodnih dogajanj in v obdobju, ko sta se Italija in Jugoslavija tajno pogajali za rešitev mejnega vprašanja. »V SSK nismo vedeli kaj se dogaja. Da sta Rim in Ljubljana sklenili dogovor me je nekaj dni pred podpisom v Osimu obvestil profesor Janko Jeri. Mi smo seveda sporazum podprli, izrazili pa smo takoj velik pomislek nad načrtovano industrijsko cono na Krasu. To je bila huda napaka, ki je okrepila vpliv Liste za Trst s posledicami, ki jih v Trstu še danes čutimo.«

V Gorici je od leta 1946 ob-

Drago Štoka

FOTO DAMJ@N

stajala Slovenska demokratska zveza (vodila sta) jo Avgust Šfiligoj in Anton Kacin), ki je imela laično in katoliško dušo. Po Paulinovem pričanju ima Šfiligoj velike zasluge za samostojno politično nastopanje Slovencev na Goriškem. Mlajša generacija, ki je sicer spoštovala Šfiligoja, je na politično delo gledala nekoliko drugače, predvsem si je želela razširitev stranke in boljšo organiziranost po vaseh. Generacijska razhajanja so ustvarila temelje za nastanek goriške SSK, ki se je na devinskem kongresu »zlila« v deželno stranko. Tudi na Goriškem, podobno kot na Tržaškem, je šlo za naravno razhajanja med mladimi in starejšimi.

Damijan Paulin

FOTO DAMJ@N

»Priprave na deželni kongres so trajale še kar dolgo. To so bili časi sestankov po vaseh, ko je politika, za razliko od danes, še zanimala in navduševala ljudi,« pravi Štoka. Podobne lepe spomine ima Paulin za goriške priprave na devinsko skupščino.

Na rojstvo deželne SSK Štoka gleda s ponosom, a tudi z razočaranjem. »Na devinskem kongresu sem v svojem posegu rekel, da so vrata SSK odprta vsem, na levo in desno. Če bi se takrat res zgodilo, da bi se vsi Slovenci zedinili pod skupno politično streho, bi danes naša manjšina bila v drugačnem in gotovo v dosti boljšem položaju. Najbrž se ne bi ukvarjali z ukinitvijo po-

krajin in občin. Kot manjšina bi bili močnejši, a žal se to ni zgodilo,« ocenjuje Štoka.

SSK ima po njegovem dobre možnosti za obstoj, bolj vprašljiv pa je njen razvoj. Malo zaradi naraščajoče asimilacije in splošnega negativnega demografskega trenda, malo pa tudi zaradi padca volilne udeležbe. »Tudi med Slovenci močno narašča razočaranje nad politiko in nad politiki. SSK vsekakor slovi na zdravih temeljih in ima pred seboj prihodnost, a pod pogojem, da se bo znala pametno organizirati in pametno delati,« dodaja Štoka.

Paulin, ki se ob tej priložnosti spominja pokojnega Mirka Špacapana ter vsega dobrega kar je naredil za SSK, gleda na prihodnost stranke z mešanimi občutki. Po eni strani se mu zdi vedno aktualno in potrebno samostojno politično nastopanje Slovencev, po drugi strani pa ga skrbijo odnosi med SSK in Demokratsko stranko. »Prav je, da smo volilno povezani, ta povezanost pa se ne sme spremeniti v odvisnost ali celo v podrejenost.« V goriškem občinskem svetu je bila SSK pred kratkim primorana ustanoviti svojo svetniško skupino. Paulin podpira to odločitev, ki odraža precejšnje težave v odnosih med SSK in DS. Tudi o tem se bo potrebno zamisliti ob tej 40-letnici, pravi.

Sandor Tence

SOLIDARNOST

Sanela Coralić

redakcija@primorski.eu

Nestrpnost ni rešitev

Ali smo pripravljeni sprejeti na svoj dom begunce? To je v zadnjih dneh zelo aktualno vprašanje, ki smo ga v anketi naslovlili tudi na naše bralce. Solidarnostni projekt Občine Trst, Prefekture, škofijske Karitas in Italijanskega solidarnostnega konzorcija, ki predvideva sprejem enega ali dveh beguncev na svojem domu, v zameno za nastanitev pa gostitelj dobi subvencijo v višini 400 evrov, je vzbudil različne odzive: od odobravanja do ostre kritike. Odobravajo ga tolerantni in tenkočutni ljudje, kritizirajo ga ljudje, ki so začeli zbirati politične točke. In presenetljivo je, kako pretirana ksenofobija in diskriminacija lahko spodbudita zavest nekaterih ljudi, da je treba narediti več. Pa ne za ljudi, ki bežijo pred vojno in se nadejajo boljšega življenja v Evropi. Ampak za »naše ljudi«, za občane, katerih socialna stiska se pogloblja.

Očitek opozicije, da ne morejo posamezniki opravljati tega, kar bi morala oblast, čeprav ta za to zagotavlja sredstva, je na mestu, vendar pa je treba upoštevati trenutne razmere, ki z begunsko krizo niso povsem nepripravljene ujele le Trsta, ampak celotno Evropsko unijo. Vsak dan slišimo izjave, da je Evropa na tem izpitu padla. Na begunce ni pripravljena in tudi odrija jih na obrobje. Na nek način je begunska kriza postala kriza vrednot tako imenovanega razvitega sveta. Izgovori, češ sami nimamo dovolj, kako bi lahko pomagali še drugim, se naštevajo brez zadrege in sramu. Tovrstna demagogija je lahko tista iskrica, ki bo ksenofobijo, diskriminacijo in sovraštvo še bolj razvnela. Tega pa si bržkone nihče ne želi, še posebej, ker smo v polpretekli zgodovini že občutili grozote etnične segregacije.

Čeprav pomoč snovateljev projekta V Trstu je gostoljubje doma ne rešuje begunskih težav v splošnem, pa vendarle gasi majhne stiske. Osebo ne vidim nič spornega v tem, če bodo nekateri občani pri sebi doma gostili begunce in s tem sledili vzoru nekaterih evropskih politikov in znanih osebnosti iz sveta zabave, ki so begunce sprejeli na dom. Nič spornega ni niti v tem, da bodo za to plačali. Življenje pač stane. Sporna pa so namigovanja nekaterih politikov, ki s prstom žugajo, da se bodo občani s sprejemom beguncev zapletli v kaznivo dejanje. To je prazna demagogija, s katero po eni strani žalijo inteligenco volivcev, po drugi pa omejujejo človekovo svobodo in dostojanstvo.

PROSILCI ZA AZIL - Podrobnosti (in polemike) o načrtu za sprejemanje na domu

Poziv k solidarnosti naletel na dober odziv Tržačanov

Ne pomnimo, kdaj je solidarnostni pilotski projekt že v začetni fazi vzbudil toliko polemik in burnih razprav bodisi na lokalni bodisi na državni ravni kot projekt V Trstu je doma gostoljubnost (*A Trieste l'ospitalità è di casa*), s katerim želijo Občina Trst, tržaška prefektura, škofijska Karitas in Italijanski solidarnostni konzorcij ICS na inovativen način reševati problematiko nastanitve beguncev. Po vzoru mest, kot sta Torino in Parma, želijo tudi pri nas v begunsko problematiko angažirati občane, ki bi bili pripravljeni sprejeti begunce na svoj dom. V zameno za gostovanje beguncev bodo dobili 400 evrov na mesec, subvencija pa je namenjena izključno stroškom za hrano in druge življenjske potrebe.

Koga lahko gostimo

Podrobnosti sta na včerajšnji novinarski konferenci, na kateri so bili tudi novinarji večjih italijanskih medijev, predstavila občinska odbornica za socialne zadeve Laura Famulari in predsednik konzorcija ICS Gianfranco Schiavone. Najprej sta zavrnila očitke, češ da s tem projektom prelagajo odgovornost na občane, in poudarila, da gre za solidarnostni projekt, s katerim spodbujajo humana načela in tenkočutnost. Začasen ukrep za rešitev nastanitvene problematike je v zadnjih dveh dnevih povzročil

LAURA FAMILARI

veliko gneva s strani opozicije, a k sreči tudi odlične odzive med občani, ki so vpleteno zasuli s klici in izrazili pripravljenost na sprejem beguncev na svojem domu.

Famularijeva je spomnila, da bodo v projekt vključili le prosilce za azil in tiste, ki imajo že status begunca. Torej osebe, ki v Trstu živijo že nekaj časa in so šle skozi azilni postopek. Takih ljudi naj bi bilo pri nas okrog sto, je ocenil Schiavone, ki je kategorično demantiral namigovanja nekaterih politikov, da bodo s tem projektom občani nudili zatočišče nezakonitim priseljencem. »V projekt bomo vključili izključno osebe z urejenim statusom, po drugi strani pa bomo pozorni tudi na to, da bodo gostitelji oz. začasni skrbniki izpolnjevali vse zahtevane pogoje,« je opozoril koordinator projekta in dodal, da bo eno gospodinjstvo lahko sprejelo največ dva be-

GIANFRANCO SCHIAVONE

gunca. Nastanitev begunca bo časovno omejena, in sicer največ šest mesecev, v primeru težav pa se lahko pogodba prekine.

Pomemben segment tega projekta je politika integracije, ki vodi v bolj odprto, vključevalno, združevalno in pravičnejšo družbo. Begunci ne bodo dobili samo varne strehe nad glavo, ampak tudi možnost izobraževanja, rednih zdravniških pregledov, dostopa do delovnih praks ... Skratka, s poučevanjem in izobraževanjem bodo poskusili begunce napotiti, da se uspešno integrirajo v tržaško družbo. Sredstva za dodatne integracijske programe bo namreč zagotovila občinska uprava.

Kritike desne sredine

Denar, namenjen integraciji mladih beguncev, je zmotil nekatere opozicijske

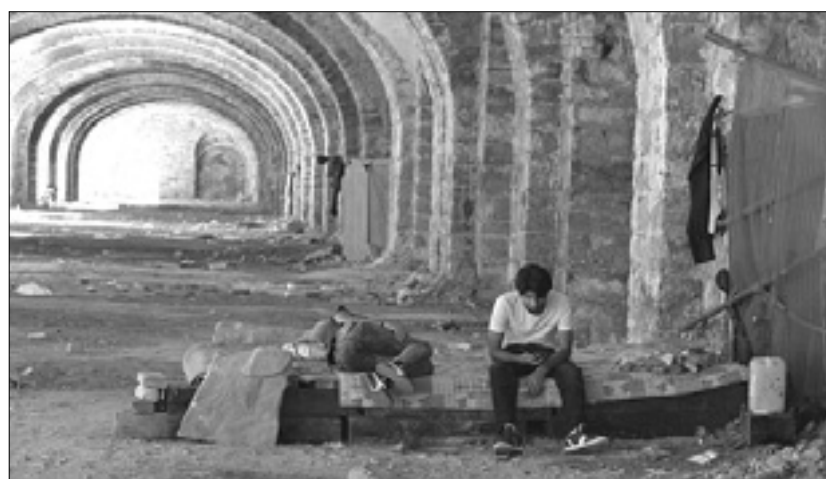
EVEREST BERTOLI

politike, ki so Famularijevi med drugim očitali socialni konflikt. Ob robu včerajšnje predstavitve projekta so se pred mestno hišo zbrali Claudio Giacomelli, Everest Bertoli, Carlo Grilli in Manuela Declich, ki so projekt a priori napadli in na plan potegnili argumente, tipične za pripadnike desnih strank. Po Bertolijevem mnenju bi občina morala ta denar nameniti socialno šibkejšim Tržačanom. Famularijeva je na to izjavo, ki jo je označila za politično motivirano, replicirala z argumentom, da Občina kar polovico svojega proračuna namenja socialni politiki, in poudarila, da je njen resor zelo pozoren do socialno šibkejših.

Bertoli in ostali predstavniki desnosredinske opozicije v občinskem svetu so poudarili, da problematika z nastanitvijo beguncev ni individualna in je zato ne moremo reševati na individualen način. Politike, ki podpirajo ta projekt, pa so pozvali, naj bodo vzor občanom in naj za begunce odprejo svoje domove. »In to naj storijo za stonj,« je bil odločen Everest Bertoli. (sč)

PROSILCI ZA AZIL - Na Tržaškem jih je bilo včeraj 855

Priprave na nov val

V Silosu so razmere še vedno obupne

FOTODAMJ@N

Italijanske oblasti ne izključujejo možnosti, da bi se begunski val po postavitvi ograj na slovensko-hrvaški meji vsaj delno preusmeril proti Italiji, čeprav pravih znakov zaenkrat naj ne bi bilo. Zimska pot čez Balkan je zelo tvegana in nevarna, zato je med drugim tudi možno, da bi se del beguncev iz Grčije odpravil v Albanijo (in Črno goro), kjer bi se lahko ponovila zgodba o motornih čolnih, ki so v začetku 90. let povezovali albansko in apulijsko obalo. V Trstu vsekakor zbirajo informacije in opazujejo dogajanje v sosednjih državah. Prefektura naj bi v Trstu evidentirala nekaj krajev, kjer bi lahko ob potrebi uredili začasne nastanitvene centre.

Stanovanja, hoteli in raznovrstni centri v tržaški pokrajini pokajo po šivih, na tem območju se še dalj časa zadržuje veliko več prosilcev za azil od prvotno predvidenih. Včeraj jih je bilo po podatkih Prefekture 855, od teh je okrog sto brez strehe nad glavo. Slednji se v glavem zadržujejo v opuščeni skladišču Silos, v katerem so higijenske razmere obupne, s povečanjem števila nastanjenih še toliko bolj.

Prefektura je nazadnje več azilantov nastanila na Božjem polju, na območju tamkajšnjega skavtskega središča so uredili 64 novih mest. Zadnji konec tedna pa je v Trst prispelo približno enako število ljudi – nekaj čez 60. Dvajset jih je bilo skritih v kontejnerju na polprikloniku, ki je s trajektom prispel iz Turčije: kot smo poročali pred dnevi, je bilo med njimi 18 sirskih državljanov (ter dva Iranca), ki pa so v naslednjih dneh že zapustili Trst; verjetno so nadaljevali pot proti severni Evropi. Skoraj 50 pribežnikov je konec tedna prispelo po kopnem, in sicer z avtobusi, včeraj pa naj bi imela policija v obravnavi še 10 novih prišlecev. (af)

Na Prešernu nabirka za begunce in revne Tržačane

Tudi letos so na liceju F. Prešerena dijaki in profesorici, ki jih koordinirata med alternativnimi dejavnostimi, organizirali nabirko higiensko-sanitarnih pripomočkov in zimskih oblačil za begunce ter tržaške revne občane. Zaradi časovne stiske licej žal ni utegnil pristopiti k zelo uspešni in odmevni akciji tabornikov Rodu modrega vala, saj je pri njih nabirka potekala le dva dni. Šolski milini pa so včasih podobni pregovornim rimskim: meljejo počasi. V nasprotju z rimskim dogajanjem, ki ni le počasno, ampak večkrat tudi neučinkovito, pa so nabiralne akcije na Prešernu doslej bile vedno uspešne. O tem priča tudi fotografija, na kateri so ob zbranim materialu dijaki-alternativci iz 3.B razreda. K uspehu akcije so pripomogli tudi posamezni dijaki licejev Galilei in Petrarca, ki so na pobudo prešernovca Harona Zerialija iz 4.C razreda prispevali kar lepo količino kvalitetnih oblačil, ter mentorici Alenka Štoka in Daria Betocchi.

Predlogi G5Z

Občinska svetnika Gibanja 5 zvezd Paolo Menis in Stefano Patuanelli menita, da je poglobitvenega pomena preprečiti konflikt med obupanimi tujci, ki bežijo pred vojno in Italijani, ki so v gospodarski stiski. »Če za begunca zagotavlja storitev za tisoč evrov na mesec, se bo Italijan, ki se preživlja s 300 evri, razjezil,« sta zapisala v sporočilu. G5Z predlaga uvedbo državlanskega dohodka, zaposlitev 15.000 mladih (kar naj bi pospešilo postopke za azil) ter povečanje sredstev za policijo. »Vse dosedanje vlade so ta sredstva znižale, tudi Severna liga Massimiliana Fedrige, ki nas s svojimi 8000 evri na mesec uči, kaj je revščina,« sta še zapisala.

POLICIJA - Ovadbe

»Lažni« mladoletniki

Zatočišče so našli v tržaških sprejemnih središčih za mladoletne pribežnike, v resnici pa so polnoletni. Zaradi tega je policija kazensko ovadila tri državljane Bangladeša, ki so z lažnimi trditvami glede svoje starosti izkoriščali storitve, namenjene mlajšim od 18 let. Vsi trije so 4. novembra na uradu za priseljevanje tržaške kvesture zatrdili, da so mladoletni, narkar so jih pospremili v primerno središče. Ko se je porajal sum, da gostje le niso tako mladi, jih je pregledalo zdravstveno osebje, ki je potrdilo, da so starejši. Poleg ovadbe sta jih doletela prefektov odlok ter posledični kvestorjev ukaz o izgonu iz države. Italijo morajo zapustiti v roku sedmih dni. Kaže, da ima kvestura v obravnavi še druge podobne primere.

INTERVJU - Senator Roberto Antonione o mestni občini in reformi krajevnih uprav

»Reforme so dobrodošle, če imajo široko podporo«

Mestna občina, medobčinska zveza ali druge oblike reforme javne uprave so dobrodošle, če so v korist skupnosti in če prispevajo k varčevanju. Drugo je, če so reforme same sebi namen ali jih izvajajo v politične namene. Temeljno je, da imajo tako pomembne spremembe vsekakor zelo široko podporo, ravno tako pa je jasno, da takih reform ni mogoče izvajati pred važnimi volilnimi preizkušnjami.

Senator Roberto Antonione je v intervjuju za Primorski dnevnik včeraj jasno povedal svoje stališče. Reforme so potrebne, vendar ne smejo biti vsiljene. Kar zadeva dogajanje v desni sredini na državni in na lokalni ravni, je Silvio Berlusconi postal služabnik Mattea Salvinija, v Trstu pa Antonione pogreša ljudi na nivoju.

Antonione je bil v svoji dolgi politični karieri med drugim državni koordinator stranke Forza Italia, senator, podtajnik na ministrstvu za zunanje zadeve, poslanec in predsednik Dežele Furlanije-Juljske krajine. Na zadnjih občinskih volitvah je bil županski kandidat desne sredine, po zmagi levosredinskega kandidata Roberta Cosolinija pa je bil izvoljen v tržaški občinski svet in je danes občinski svetnik liste Trieste Popolare.

V zadnjem času se je razvnela razprava o mestni občini, tržaški župan Roberto Cosolini pa je temu namenil tudi tri srečanja v dvorani občinskega sveta. Kakšno je vaše mnenje?

O tem je potekala široka debata in so seveda razna stališča. Pobuda župana Cosolinija je bila zelo pozitivna, saj je priredil niz konferenc za poglobitev vprašanja, ki sem jim tudi sledil. Moje splošno mnenje je, da je vsaka reforma krajevnih uprav, ki nudi odgovore potrebam ozemlja in občanov, podjetnikov, gospodarstva in kulture in predvideva zmanjšanje stroškov, pozitivna. Danes so namreč potrebne hitrejša in učinkovite lokalne uprave, ki zahtevajo po možnosti manj stroškov. Če je to namen, so torej mestne občine, medobčinske unije ali druge nove oblike upravljanja dobrodošle.

Nekateri so mnenja, da bi lahko mestna občina ali medobčinska zveza oškodovali majhne občine. Ali to drži?

Bojazen je lahko upravičena in razumljiva. Nekateri namreč mimo morebitnih pozitivnih vplivov na gospodarstvo in rast poudarjajo potrebo po zaščiti specifičnosti nekaterih območij in po možnosti povezave z drugimi. To bi seveda povečalo stroške za skupnost. Toda obenem je jasno, da bi povezovanje vseh pod eno samo streho res zmanjšalo stroške, a manjše občine bi izgubile svojo specifičnost in bi se morale marsičemu odreči. Kot sem že povedal, so reforme dobrodošle, a potrebna je široka podpora. Občine morajo torej samovoljno odločiti, da sodelujejo pri gradnji nove ustanove in morajo skratka s tem soglašati, ker reform ne sme nihče vsiljevati. Reforme zadevajo namreč neposredno ljudi in ozemlja, kjer živijo in imajo svoje zgodbe, jezik in tradicije in jih zato ni mogoče kar tako risati na papirju.

Naj bo to mestna občina ali medobčinska zveza, potrebujeta torej široko podporo...

Seveda. Pri takih spremembah morajo biti udeleženi vsi in je treba prepričati ljudi, da je novost pravična in koristna za vse. V tem primeru bo reforma res koristna. V nasprotnem primeru bodo nastala mnoga protitelesca in končni rezultat ne bo pozitiven.

Kaj bo torej nastalo v prihodnosti? Še kot deželni predsednik sem vse-

Roberto Antonione

ARHIV

lej zatrjeval, da je Dežela FJK samostojna dežela in ima lastno avtonomijo. Dežela FJK lahko torej že ustanovi mestno občino in ne potrebuje posebnih popravkov v parlamentu. To so že povedali razni izvedenci, kot npr. Sergio Bartole na eni izmed omenjenih konferenc.

Deželno reformo krajevnih uprav so zamrzili za 120 dni, v Trstu pa je že v teku volilna kampanja. Kako se bo končalo?

(nasmeh...)Kot je znano, velike reforme se ne izvajajo pred volitvami, kajti volitve so element, ki zelo pogojuje politično razpravo. To velja še posebej za tako pomembno reformo, ki potrebuje pozitivno klimo in umirjenost, ki ju volilna kampanja ne dopušča. Občinske volitve so zdaj dejansko preblizu, da bi se lahko lotili tako pomembne reforme.

Kot ste povedali, je FJK avtonomna dežela. V zadnjem času pa se širijo vesti o ustanovitvi makroregij. Koliko je resnega oz. resničnega v tem?

Lahko povem, da se je to vprašanje v letih stalno ponavljalo. Fundacija Agnelli je že pred 20 leti predlagala ustanovitev makroregij, to pa je vedno slonelo na teoretskih in akademskih kriterijih. Po eni strani je prav poglobiti, ali lahko nastane nova javna uprava, ki bo jamčila boljše in učinkovitejše upravljanje. A po drugi je treba upoštevati, kot že rečeno, ljudi, ki na teh

območjih živijo, njihove potrebe in odnose med njimi. Upoštevati je treba Italijane in Slovence, Tržačane in Fur-

lane in tako naprej. Primerov različnih skupnosti, ki v dobrem in slabem sobivajo na istem območju, je v italijanskih deželah nešteto. Vse to je treba upoštevati, drugače je vsak predlog nesmiseln. Toda potrebno je delati na politični ravni in iskati širok konsenz, ker drugače ne bo šlo. Če pa kdo misli na kakšen zasuk s pomočjo »potegavščine« iz volilnega ali drugih razlogov, mu to ne bo uspelo, ker bo naletel na trd odpor, kot se je vselej zgodilo v preteklosti.

Mnogo let ste bili v stranki Forza Italia, nato v Ljudstvu svobode in nazadnje v liberalni stranki. V desni sredini se po daljšem zatišju nekaj premika, v nedeljo pa se je Silvio Berlusconi udeležil shoda liderja Severne lige Mattea Salvinija v Bologni, kjer je bila tudi vodja gibanja Fratelli d'Italia Giorgia Meloni. Kam to pelje?

To je bilo zame veliko trpljenje. Vedno sem se zavzemal za resnično liberalno in demokratično koalicijo, ki bi bila sposobna vladati in izvajati reforme. Kar sem videl v Bologni, ni imelo s tem nič opravka. Ne verjamem, da razpolagata Salvini in Melonijeva s kulturo, ki bi se lahko približala liberal-demokratični kulturi, ki sem jo jaz podpiral. Osebo ne bi mogel voliti zanj, ker sta zelo oddaljena od sodobne politike in problemov sveta. Stališča glede Ev-

rope, migrantov in sploh današnjih težkih problemov so preveč oddaljena. Ne vem, ali bom edini v desni sredini, ki ne bo oddal svojega glasu. Mislim, da ne. To mi je sicer žal, saj imam še vedno rad Berlusconi, čeprav sem pred leti jasno in javno povedal v parlamentu, kaj sem mislil o njegovi politični liniji. Obžalujem pa, da je padel tako nizko in postal služabnik Salvinija in Melonijeve. Privoščil sem mu drugačno pot za odhod s političnega prizorišča, a izbral je najslabšo.

Desno sredino skušajo poenotiti tudi v Trstu. Ali jim bo to uspelo?

Iz razlogov, ki jih narekuje izključno oportunizem, bi lahko prišlo do združevanja desnosredinske nomenklature, a samo nomenklature in ne volivcev. Sam sem desnosredinski volivec in ne pripadam več nobeni stranki. Toda v njih se ne prepoznavam, ker je nepojmljivo, da je na eni strani Severna liga, ki nasprotuje razvoju

starega pristanišča, na drugi so nekateri, ki to podpirajo, na tretji so stranke, ki gledajo v preteklost in samo čakajo, da lahko pomaknejo kazalce ure za več let nazaj. Lepilo, ki jih je doslej združevalo, je bilo nasprotovanje županu Cosoliniju, a poleg tega niso posredovali nobenega konkretnega predloga. To je zelo žalostno, takim ljudem ni mogoče zaupati upravljanja mesta.

Ali mislite sodelovati na prihodnjih občinskih volitvah?

Osebo ne bom kandidiral, bom pa sodeloval kot volivec. Kot na prejšnjih volitvah bom ocenil prej kandidate in njihove volilne programe. Dejstvo, da se neko predstavi kot desnosredinski kandidat, namreč ni dovolj. Nasprotno, od take osebe pričakujem mnogo več in še predvsem, da je zelo sposobna, izkušena, pripravljena in zlasti dosledna. Skratka, ocenil bom osebe in njihovo pripravljenost in upam, da se nekatere stvari ne bodo več ponovile. Žalostno je namreč pri-

žgati televizor in slišati, da italijanska poslanka ne zna odgovoriti na vprašanje, koliko senatorjev

in poslancev je v parlamentu (Antonione je imel v mislih tržaško poslanko stranke Forza Italia Sandro Savino med intervjujem za TV oddajo Le Iene, op. nov.). Težko je razumeti, kako so lahko izvoljeni predstavniki tako malo pripravljeni.

Kakšna prihodnost čaka torej Trst?

Po naravi sem optimist. Zgodovina nas uči, da se stvari vedno izboljšajo, čeprav je za to navadno potrebno mnogo časa in ni rečeno, da jih doživimo. Recimo torej, da sem optimist za naše sinove.

Aljoša Gašperlin

COOPCA - Kriza zadruga odjeknila v Trstu

Poziv za rešitev trgovine Conca d'Oro

Štirinajst uslužbencev, ki je že najmanj 15 let zaposlenih v trgovini Conca d'Oro v Ulici Pirano na Čarbolu, bo pred koncem leta ostalo na cesti. Trgovino je namreč leta 2000 odkupila karnijska zadruga CoopCa, ki je zašla v krizo in bo zdaj o njeni usodi odločal stečajni upravitelj, 40 trgovin pa bodo prodali na dražbi. Med temi je tudi trgovina v Trstu, kjer bodo uslužbenci delali še do 31. decembra. Novo leto pa je neznanka.

Vsi uslužbenci so zato posredovali medijem poziv slovenskim in italijanskim podjetnikom, naj odkupijo trgovino in rešijo njihova delovna mesta (nekateri so zaposleni v njej že 30 let).

Trgovina na Čarbolu deluje že pol stoletja in je ena izmed najlepših v Trstu, zahvaljujoč se odličnemu upravljanju g. Pellonija, ki je vselej vlagal v inovacijo in sodobne naprave, so zapisali podpisniki tiskovnega sporočila. Leta 2000 pa je trgovski obrat odkupila zadruga CoopCa, slabo upravljanje pa jo je privedlo na rob prepada.

Uslužbenci so zbrali že 1078 podpisov klientov, ki se zavzemajo za rešitev za to mestno četrt zelo pomembne trgovine. Ta razpolaga s 1000 kvadratnimi metri prodajne površine, kjer bi lahko nudili tudi tipične lokalne proizvode.

POKRAJINSKI SVET

Poziv za papirnico Burgo

Načelniki svetniških skupin v pokrajinskem svetu so včeraj pozvali vodstvo štivanske papirnice Burgo, da si premisli in ne zapre druge produktivne linije ter skuša na vsak način rešiti ter ponovno razviti obrat. V ta namen bi morali poskrbeti za delno proizvodno preobrazbo tovarne in bi na ta način tudi rešili delovna mesta, so predlagali.

Pokrajinski svetniki poleg tega poudarjajo, da so bile Dežela Furlanija-Juljska krajina, Pokrajina Trst in Občina Devin-Nabrežina vselej blizu papirnici in so vedno olajšale inovacijo in naložbe. Kot primer so navedli spremembe k prostorskemu načrtu za obnovo nekaterih energetskih naprav in izdajo vseh potrebnih dovoljenj v roku nekaj mesecev. Dalje so večkrat spremenili sporazume glede okoljskih dovoljenj in dogovore glede plačevanja davkov ter pristojbin. Vodstvo Burga pa je v zameno molčalo in najavilo odpust 153 zaposlenih, so ugotovili pokrajinski svetniki in pozvali pokrajinsko predsednico Mario Tereso Basso Poropat, da se sporazumno z deželno vlado obrne na pristojno ministrstvo z zahtevo po ustanovitvi omizja z vodstvom skupine Burgo.

Novi naročili za Fincantieri

Družba Fincantieri bo za ladjarsko družbo Viking Ocean Cruises gradila še novi dve ladji, ki bosta enaki drugim štirim, ki jih je bila Viking Ocean Cruises pred časom že naročila pri Fincantieriju. Novi ladji naj bi družba Viking prevzela leta 2018 oz. 2020, služili pa bosta za prekoceanska križarjenja. Bruto teža posamezne ladje bo znašala približno 47.800 ton, ladja bo imela 465 kabin in bo lahko vkrcala 930 potnikov, skupaj s posadko pa več kot 1400 ljudi. Ladji bodo načrtovali pri Fincantieriju, za notranjo opremo pa bosta poskrbeli studio Rottet iz Los Angelesa in SMC Design iz Londona. Od leta 1990 do danes je družba Fincantieri zgradila 70 ladij za križarjenje, od katerih 47 od leta 2002, medtem ko potekata gradnja oz. načrtovanje drugih 14.

Častni konzul Črne Gore

Podžupanja Občine Trst Fabiana Martini je včeraj na županstvu sprejela častnega konzula Črne Gore v Trstu Svena Bichlerja in njegovo soprogo Vittorio Amodeo. Na srečanju so sodelovali poudarili zgodovinske prijateljske vezi med Trstom in Črno Goru ter željo po krepitvi odnosov na področju trgovine in turizma ter gospodarskega razvoja. Tako je že steklo sodelovanje s tržaško ljudsko univerzo, Občina Trst pa je vodilni partner v okviru evropskega projekta CATO-OT, ki predvideva čezmejno optimizacijo vodnih virov, za kar je na voljo 6,2 milijona evrov.

Umrli Giampaolo De Ferra

V 87. letu starosti je umrl znani tržaški pravnik Giampaolo De Ferra. Bil je ugleden odvetnik in docent na tržaški univerzi, kjer je bil med leti 1972 in 1981 tudi rektor, več let pa je bil tudi superintendent opernega gledališča Giuseppe Verdi. Spominu na Giampaola De Ferro se je v sporočilu za javnost poklonil tudi tržaški župan Roberto Cosolini, po čigar besedah je Trst izgubil občana visokega profila, človeka dialoga in velikih vrlin, odličnega pravnika in osebo z visoko kulturo, ki je veliko naredila za Trst.

ULICA BAIAMONTI - Odprtje nove cvetličarne Elvi Sedmak

Po eksploziji ponovno v cvetnem objemu

Osem mesecev po uničenju cvetličarne je Križanka pogumno spet začela

V Ulici Baiamonti 83 bo jutri končno spet mogoče kupiti cvetje. Pred osmimi meseci je namreč silovita eksplozija, ki je zahtevala tudi smrtno žrtev, uničila stanovanjsko stavbo pri hišni številki 71, v pritličju katere je domovala cvetličarna gospe Elvi Sedmak. Trmoglava Križanka pa se ni vdala ne ljubi usodi in kar hitro začela iskati nove prostore za svojo cvetličarno. Našla jih je samo 100 metrov nad nekdanjo trgovino; tam bo **jutri ob 17. uri** odprla svojo novo cvetličarno.

Še danes, ko pomislim na tisti dan, me obide kurja polt, nam je zaupala gospa Elvi. Grozno je bilo, vse se je treslo, pravi, in s polic so padali predmeti. Zatekla se je pod mizo, saj je pomislila, da gre za potres. »Na cesto je padalo kamenje in dvigal se je prah. Vhodna vrata so se nekoliko odprla in pomislila sem, da je bolje, da zbežim, če nočem ostati zakopana v trgovini. Ko sem pritekla ven, nisem razumela, kaj se dogaja, saj je bila samo naša hiša poškodovana.« Strahu, pravi, se ne bo več znebila, kakorkoli pa je bilo treba reagirati. Ker ji je delo v

Gospa Elvi (levo) in njena sodelavka Valentina Scarpelli

FOTODAMJ@N

cvetličarni zelo všeč in pri njem uživa, je odločila, da bo s tem nadaljevala.

V Ulici Baiamonti je odprla svojo prvo cvetličarno že pred 27 leti. »Takrat je bil rajon precej odročen, danes pa ni več tako. Vse je blizu, pa še parkirišče

najdeš z lahkoto; nedvomno boljše kot v mestnem središču.« Na rajon se je privadila, počuti se skoraj malo škedenjka. Še pred časom so v ulici cvetje ponujale štiri cvetličarne, danes pa je ostala samo še ona.

V novi cvetličarni, ki smo jo obiskali pred jutrišnjim odprtjem, na katero vabi upraviteljica vse prijatelje in znance, je vse lično urejeno. Gospa Elvi je »podrtijo« popolnoma obnovila in danes je vse nared za jutrišnje odprtje. Vse je odeto v bele, zimske barve, »saj je božič dejansko pred vrati.« Vse deluje elegantno in slavnostno. Stranke bodo lahko ob cvetju in okrasnih rastlinah v lončkih segle tudi po lestencih iz stekla iz Murana, pa tudi srebrnem nakitu ali okvirjih za fotografije, na primer. »To mi je bilo od vedno všeč, prej pa sem razpolagala le s 45 kvadratnimi metri površine, tu jih je trikrat toliko.« Za trgovino ima še skladišče, kjer bo urenila morda razstavne prostore ali delavnico, saj res veliko dela z umetnim cvetjem, zlasti aranžmaje za poroke in dekoracije za izložbe trgovin. Pri delu ji pomaga Valentina Scarpelli, ki z njo sodeluje že 17 let, tako da sta kar uigrana ekipa.

Cvetličarna Elvi bo odprta vsak dan (razen ob nedeljah) od 8. do 17. ure. (sas)

DEVIN-NABREŽINA - Na dvorišču pred šolo

Fašistični napis v Devinu

Na potezi je domača Občina, ki je svoj čas že počistila tamkajšnje napise

Na opornem zidu na dvorišču pred osnovno šolo Josip Jurčič v Devinu se je pojavil fašistični napis (prevod iz latinščine: Duče moja luč) z znakoma skrajne desnice. Gornjo fo-

tografijo nam je poslal učitelj s pripisom, da je napis tam najbrž že nekaj časa, opazili pa so ga šele sedaj, ker je s poti težko viden.

Na potezi je sedaj domača ob-

činska uprava, ki je v preteklosti na poziv učiteljev in staršev že večkrat počistila tamkajšnje napise, ki so bili pogostoma žaljive in fašistične narave.

POMORSKA POSTAJA - 28. in 29. novembra

Poročni sejem TiSposi

Predstavili se bodo ponudniki poročnih storitev in proizvodov - Veliko originalnih idej za potovanje ali poročno obleko

V mesto - v skladišče 42 tržaške Pomorske postaje - se 28. in 29. novembra vrača poročni sejem TiSposi. Njegovi protagonisti bodo tudi tokrat ponudniki poročnih storitev in proizvodov, ki bodo na tržaškem salonu predstavili novosti in odličnosti sektorja ter jih predstavili občinstvu, ki se pripravlja na pomemben korak. Čisto vsak bo na sejmu našel odgovore na svoje dvome ter spoznal najnovejše modne trende ter slišal kako originalno idejo za pričesko, za restavracijo, glasbo, potovanje in fotografiranje, na primer.

Za podrobne informacije velja pobrskati po spletni strani www.tispositrieste.it oz. pisati na info@tispositrieste.it (040/3481631).

ULICA RISORTA Srečanje mladinskih zborov

V dvorani v Marijinem domu v Ulici Risorta 3 v Trstu bo v soboto ob 19. uri koncert, ki bo prav gotovo zanimiv za vse, ki imajo radi zborovsko petje. Na pobudo Slovenske prosvete in Zveze cerkvenih pevskih zborov iz Trsta se bodo namreč četrtič srečali mladinski pevski zbori širšega čezmejnega prostora.

Pobudniki želijo s tem krožnim koncertom mladinskih zborov ustvariti predvsem priložnost za vzajemno spoznavanje mladih, ki se ukvarjajo z zborovsko kulturo. Po lanskem koncertu v Štivanu, kot tudi po prvih dveh izvedbah na Opčinah, se je namreč pokazalo, da so te izmenjave zanimive in koristne, ker pevce in zborovodje obogatijo z novimi spoznanji in glasbenimi izkušnjami. Različna literatura, ki jo bodo predstavili, vokalna pripravljenost nastopajočih skupin in interpretacijske izbire so namreč lahko izvir za sodelujoče zborovodje, ki pristopajo k delu tudi s pedagoškimi cilji.

Gostujoči zbori so skupina Sweethearts iz Dobrle vasi na Korškem, ki jo vodi Anna Pasterk, mladinska vokalna skupina Bodeče Nežice z Vrha na Goriškem, ki jo vodi Mateja Černic, in Dekliški pevski zbor Glasbene šole iz Kopra, ki je zrasel iz Mladinskega pevskega zbora Glasbene šole Koper in pod vodstvom Maje Cilenšek prepeva peto leto. S krajšim nastopom bo goste pozdravil letos oživljeni Skavtski zbor, ki ima svoj sedež prav na sedežu Slovenske zamajske skavtske organizacije v Ul. Risorta in ga vodi Alenka Cergol.

SPDT

vabi

na predavanje

KJER IZ KRASA PRITEČE VODA

Zanimivo hidro-geološko temo bo osvetlil gospod Paolo Sossi.

Danes, 12. novembra ob 20.30

v razstavnici dvorani ZKB na Opčinah ul. Ricreatorio 2

Včeraj danes

Danes, ČETRTEK, 12. novembra 2015

EMIL

Sonce vzide ob 6.59 in zatone ob 16.38 - Dolžina dneva 9.39 - Luna vzide ob 7.21 in zatone ob 17.29.

Jutri, PETEK, 13. novembra 2015

STANISLAV

VREMEVČERAJ: temperatura zraka 10,8 stopinje C, zračni tlak 1021,8 mb ustaljen, vlaga 99-odstotna, veter 2 km na uro vzhodnik, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 16,2 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 9. do nedelje, 15. novembra 2015: Običajni urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Combi 17 - 040 302800, Ul. Fabio Severo 122 - 040 571088, Žavljje - Ul. Flavia di Aquilina 39/C - 040 232253, Fernetiči - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Combi 17, Ul. Fabio Severo 122, Ul. Mazzini 43, Žavljje - Ul. Flavia di Aquilina 39/C, Fernetiči - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30 Ul. Mazzini 43 - 040 631785.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure).

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televisa.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržajskih bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Šolske vesti

SLOVENSKI VISOKOŠOLSKI SKLAD

SERGIJ TONČIČ razpisuje natečaj za dodelitev štipendij in podpor za akademsko l. 2015/16. Prijavijo se lahko študenti in študentke, ki imajo stalno bivališče ali so rojeni v FJK ter se izobražujejo po dodiplomskih ali podiplomskih visokošolskih programih. Vloge do 20. novembra v Ul. Ginnastica 72. Pogoji razpisa na www.skladtoncic.org.

URAD ZA IZOBRAŽEVANJE IN ŠOLSKO STORITVE sporoča, da je zaradi izčrpanja lestvice za š.l. 2015/16 v občinskih otroških jaslach v Dolini, ponovno odprl vpisovanja za slovenski in italijanski oddelek. Informacije in vpisni obrazci na www.sandorligo-dolina.it.

PROSEK - Praznovanje sv. Martina je včeraj doseglo vrhunec

Obiskovalce pričakale stojnice in domače dobrote

Tradicionalni sejem najrazličnejšega blaga in tipičnih kmetijskih proizvodov

»Nebo in zemlja vincu sta prijazna, sovražiti ga, ni to misel blazna?« »Kdor ne ljubi cvetja, deklet in vina, ta je hujši kot živina!« Tudi take napise (pričujoča sta »krasila« eno od stojnic Kmečke zveze) je bilo videti včeraj na Proseku, kjer je na sam god zavetnika praznovanje sv. Martina doseglo vrhunec. Verski del praznika je prišel do izraza popoldne s slovesno mašo v domači cerkvi, že od dopoldneva dalje pa je bil Prosek v znamenju živahnega vrveža, saj so v vas stalno prihajali obiskovalci.

Glavna cesta skozi vas je bila zaprta za promet, ravno tako Kržada, tam je namreč zaživel tradicionalni sejem s stojnicami, ki so ponujale najrazličnejše blago, od oblek, spodnjega perila, nogavic, usnjene galanterije, dežnikov ter kuhinjskih in gospodinjskih pripomočkov pa vse do raznega orodja, suhe robe in lesnih izdelkov, rokavic, kap, suhega in južnega sadja, sladkarij ter specialitet od blizu in daleč. Ob uri kosila je bilo v priložnostnih osmicah in vaških gostinskih obratih kar živahno, mize so bile skoraj polno zasedene, pri blagajni pa je bila vrsta, saj so si obiskovalci zaželeli domačih dobrot, od narezka s kuhanim ali surovim pršutom z dodatkom hrena, salamo in sirom pa do kuhanih jedi, kot so klobase, hrenovke, razne

prikuhe (zlasti zelje in krompir v kozici), jota, golaž, kuhani štruklji, palačinke in jabolčni zavitek, predvsem pa znameniti »fancle z dušū«, ki so ena od najbolj znanih poslastic proseškega martinovanja. Obiskovalcem sta bila na voljo tudi sejem starin in rabljenih predmetov na prireditvenem prostoru na B'lancu ter kmetijski sejem, kjer so na Kržadi zaživele stojnice kmetovalcev, članov Kmečke zveze, ki so številnim mimoidočim ponujale tipične krajevne proizvode.

Sv. Martin je svetnik, ki iz mošta dela vino, zato je bila v okviru praznika na voljo bogata ponudba domačih vin, začeni s znanim prosekarjem. Vino je bilo seveda na voljo v vseh lokalih in osmicah, razstava in pokušnja pa je bila tudi na dvorišču zahodnokraškega rajonskega sveta, kjer si je bilo poleg tega mogoče ogledati še fotografsko razstavo in razstavo panojev, ki so bili na ogled na nedavnem Slofestu. Ljubitelji bolj »adrenalinske« zabave pa so lahko prišli na svoj račun z obiskom luna parka, medtem ko so tisti, ki obožujejo glasbo in ples, lahko obiskali Kulturni dom Prosek-Kontovel (tam je zvečer spored praznika predvideval tudi nagajevanje vin in natečaja Pričevanja), kjer je spored obsegal skupinske plesne in glasbeni večer z DJ-em. (iž)

Prosek je včeraj privabil številne obiskovalce, ki so si lahko ogledali ali kupili najrazličnejše blago in tipične proizvode

FOTODAMJ@N

Za ŠD Kontovel praznik brez klobas

več fotografij na
www.primorski.eu

V osmici ŠD Kontovel so včeraj lahko nudili le pijačo in narezek, ne pa tudi toplih jedi

FOTODAMJ@N

Praznik sv. Martina je včeraj nekaterim zapustil tudi nekaj - dobesečno - grenkega priokusa. Osmico Športnega društva Kontovel, ki je delovala v bližini spomenika padlim, so namreč obiskali inšpektorji tržaškega zdravstvenega podjetja, ki so želeli preveriti, ali vse poteka po predpisih. Kot so povedali predstavniki ŠD Kontovel, so inšpektorji želeli preveriti, ali ima osmica vsa potrebna dovoljenja za delovanje. Predstavniki društva so jim tudi predložili vsa potrebna pridobljena dovoljenja, inšpektorje pa sta zanimala tudi pod (osmica je delovala v prostorih opuščene delavnice, kjer na tleh ni ploščic) in kuhinja. V osmici ŠD Kontovel so namreč ob narezku nudili tudi tople jedi, kot npr. klobase, hrenovke, priloge, jota, golaž in slastne »fancle z dušū«, ki predstavljajo eno

od krajevnih poslastic in simbolov proseškega martinovanja. Glavnino hrane so sicer pripravili drugod in jo le prenesli v osmico, kjer so hrano po potrebi pogreli ter poleg tega tudi kaj pripravili na kraju samem, to pa za inšpektorje očitno ni bilo v skladu z veljavnimi predpisi, zato so pripravili zapisnik, osmičarjem pa dovolili nudenje zgolj pijače in narezka, se pravi suhomesnatih izdelkov in sirov.

Vse kaže, da so pod drobnogled vzeli le osmico ŠD Kontovel, ne pa tudi ostalih priložnostnih okrepčevalnic, ki so jih upravljali predstavniki drugih krajevnih društev. Tam so številnim gostom (vsaj v času obiska novinarja) še naprej nudili klobase z zeljem, hrenovke, krompir v kozici, »fancle z dušū«, kuhane štruklje in druge slastne tople jedi. (iž)

ASTRA - V soboto

Koktajl nevednosti

V dvorani Saturnia na Pomorski postaji bo v **soboto, 14. novembra**, vsakoletni posvet, ki ga prireja Združenje As.Tr.A., ki se bori proti prekomernemu pitju in odvisnosti od alkohola. Letošnji, ki nosi naslov *Cocktail d'ignoranza* (Koktajl nevednosti), se bo začel ob 9. uri in se bo spet poglobil v problem prekomernega uživanja alkohola zlasti med mladimi, ker gre za vse bolj pereč in razširjen problem. Združenje si vseskozi prizadeva, da bi ozaveščalo mlade o preventivi in jih hkrati informiralo o težavah, ki jih povzroča prekomerno pitje. Za govorniško mizo se bodo zvrstili vodja oddelka za odvisnosti Sert tržaškega Zdravstvenega podjetja Roberta Balestra in njena kolegica psihoterapevka Rosanna Purich, psiholog Raffaela Brumat, Alessandro Vegliach in Guido Marinuzzi, psihiater in docent Flavio Polidruo ter pisatelj Pino Roveredo. Srečanje bosta moderirala psihoterapevka Carla Piccini ter operator združenja As.Tr.A. Auro Brighenti.

OPČINE - V torek v dvorani ZKB srečanje o zatiranju velikega pajesena

Ne božje, ampak hudičevo drevce

Trenutno je edino učinkovito sredstvo za zatiranje glifozat, ki pa je potencialno rakotvoren - Financirati znanstveno raziskovanje in usposabljanje prostovoljcev

Ne božje, ampak hudičevo drevce: to je za Kras postal veliki pajesen (Ailanthus altissima), tujerodna rastlina, ki so jo bili pred dvesto leti pripeljali s Kitajske kot okrasno rastlino - poimenovali so jo božje drevce - a se je zelo hitro razširila, tako da že resno ogroža domače rastlinske vrste, njeno zatiranje pa je izredno težavno in ne obroditi zaželenih sadov. O tej nadlogi je v torek zvečer v dvorani Zadrudne kraške banke na Opčinah potekalo srečanje, ki sta ga skupaj priredila vzhodno in zahodnokraški rajonski svet in je naletelo na veliko zanimanje, saj se ga je udeležilo številno občinstvo kot dokaz, da gre za problem, ki je zelo občuten, tako da nameravajo podobna srečanja prirediti v prihodnje tudi v drugih krajih, npr. v Križu in Bazovici.

Številnim prisotnim so spregovorili predsednika obeh rajonskih svetov, Marko Milkovič in Roberto Cattaruzza, deželna svetnika Igor Gabrovec in Stefano Ukmar, predsednik združenja Triestebella Roberto Barocchi, direktor inšpektorata za kmetijstvo in gozdove na Tržaškem in Gorisškem Aldo Cavani in izvedenec za boj proti tovrstnim rastlinam Valter De Monte. Veliki pajesen je za Kras postal resen problem, najdemo ga že povsod. Tu nima

Veliki pajesen je za Kras postal resen problem, so menili na torkovem srečanju na Opčinah

FOTODAMJ@N

naravnih sovražnikov in se hitro razmnožuje, zelo nevarno pa ga je tudi rezati oz. žagati, saj iz samo ene odrezane rastline lahko požene kar dvajset novih.

Edino učinkovito sredstvo za njegovo zatiranje je glifozat: gre za močan herbicid, ki ga proizvaja znana (in razpita) družba Monsanto, vendar je tudi nevaren, saj so ga vključili v seznam potencialno rakotvornih preparatov. Glifozat bi vbrizga-

li v steblo, da rastlina umre, obstaja pa tudi bolj »naravna« metoda odstranjevanja, namreč ta, da iz Kitajske uvoziš tudi njegove naravne sovražnike, ki pa bi prav tako lahko povzročili katastrofo. Zato bi bilo potrebno financirati tudi znanstveno raziskovanje, da bi na koncu dobili kak drug način zatiranja invazivnih rastlin (npr. da bi povzročili predčasno oz. zapoznelo cvetenje moške ali ženske rastline pajesena), je bilo še omenjeno na srečanju, kjer so se v razpravo oglašili številni udeleženci. Med temi so bili tudi nekateri predstavniki Univerze v Trstu, ki so poudarili tudi potrebo, da bi na pomoč pristopila Dežela FJK. Slednja je že pred leti izdala zakon o zatiranju invazivnih rastlin, pomoč pa bi lahko bila v financiranju tečajev za usposabljanje prostovoljcev ter za nakup potrebnega orodja in preparatov.

MUZEJ SCHMIDL - Večer v spomin na opernega pevca

Uspešni in prisrčni tenorist Carlo Cossutta

Rino Alessi in Cossuttova žena Nidia opisala nepozaben lik

Operni firmament je imel in ima več tržaških zvezd, ki jim gledališki muzej Schmidl posveča niz dogodkov v sklopu ponedeljkovih popoldanskih srečanj *I lunedì dello Schmidl*. Tokrat je bil na vrsti spomin na izjemno nadarjenega in priljubljenega tenorista Carla Cossutta. Do srečanja je prišlo v sodelovanju z Društvom prijateljev operne glasbe. O karieri, značaju in anekdotah iz bogatega življenja solopevca iz Križa sta govorila novinar Rino Alessi (ki je tudi podpisal njegovo biografijo) in Cossuttova žena Nidia.

Nabito polna dvorana je potrdila, da so tržaški ljubitelji operne glasbe ponosni na dosežke pevca, ki je ponesel ime Trsta in Krasa v svet in na najpomembnejše odre. Rino Alessi je prehodil glavne etape Cossuttove kariere, ki se je pričela v Argentini, v gledališču Colón v Buenos Airesu, in se potem razvila v gledališčih, ki predstavljajo za vsakega solopevca najvišji cilj. Samo v Italiji je Cossutta delal nekoliko manj, saj je najpogostejše pel predvsem v rodnem Trstu, kjer so se zapisali spominu njegovi nastopi v operah Don Carlo, Otello, Samson in Dalila.

Diskografske založbe mu niso posvetile veliko pozornosti, kar je tudi posledica pevčevega skromnega in preprostega značaja, saj se ni trudil, da bi bil v ospredju pozornosti. Ostajajo pa trije vrhunski posnetki: Verdijev Rekvijem pod vodstvom Herberta von Karajana, Otello pod vodstvom Georga Soltija in še Samson in Dalila, v katerem je pel z Marjano Lipovšek.

Živahna soproga Nidia je neskončen vir zabavnih in zanimivih anekdot iz zakulisja. Povedala je, kako jo je tenorist snubil pri osemnajstih letih, ko je bila pravzaprav zaročena z drugim in jo je Cossutta z običajnim humorjem prepričeval, da je bil tedanji partner totalno neprimeren zanj. Nidia je mislila, da se bo operni pevec z mednarodno kariero obnašal kot nek Don Giovanni, v skoraj štiridesetih letih poroke pa se je Cossutta izkazal v čisto drugačni luči in žena mu je sledila kot zvesta sopotnica na vseh umetniških pustolovščinah. Gospa Nidia je marsikaj povedala tudi o sproščenih ali bolj napetih odnosih z znanimi dirigenti, ki pa so se vedno prelevili v prijateljstvo, saj je imel Cossutta zelo prisrčen značaj. Navzoči so tudi »vstopili« v njegovo učilnico in odkrili, da je pevec investiral veliko truda v osvojitve solidnih visokih tonov, a so se tudi zabavali ob spominih na srečanje z režiserjem Zeffi-

rellijem, ki je pevcu priporočil hujšanje, da bi lepše izgledal v kostumih za opero Rigoletto. Soproga je omenila tudi odnos Cossutte do vloge Otella, po kateri je najbolj zaslovel in v katero se je z največjo ljubeznijo poglobil dvajset let, odkar je leta 1949 poslušal izjemno izvedbo Maria Del Monaca. Ponedeljkov poklon niso sestavljale samo besede in fotografije, saj sta solopevca Akademije za glasbo in zborovsko petje v Trstu zapela izbor arij. Tenorist Fulvio Benussi in sopranistka Monica Cesar sta nastopila ob spremljavi pianista Manuela Tomadina. (ROP)

Zgoraj Carlo Cossutta (arhiv), desno njegova žena Nidia z Rinom Alessijem v gledališkem muzeju Schmidl (FotoDamj@n)

ŠPORTNA PALAČA - Jutri ob 21. uri

Nastop legendarnih, 50-letnih Scorpionsov

V tržaško športno palačo PalaTriešte - Pala Rubini prihaja **jutri ob 21.30** legendarna nemška rock skupina Scorpions. Skupina se vrača na glasbene odre ob 50. rojstnem dnevu s turnejo *Return to Forever - 50th Anniversary*, ki se bo dotaknila tudi našega mesta in prav gotovo sem privabila tudi oboževalce iz sosednjih Slovenije, Avstrije in Hrvaške.

Skupina, ki jo sestavljajo Rudolf Schenker, Klaus Meine, Matthias Jabs, James Kottak in Pawel Maciwoda, je v svoji dolgoletni karieri pritegnila poslušalce različnih generacij. Njihova največja uspešnica ostaja pesem Wind of Change iz leta 1990. Scorpionsi so v svoji zgodovini prodali nad 100 milijonov albumov.

Vrata športne palače se bodo odprla ob 19. uri, medtem ko bo blagajna na voljo že ob 17. uri - vstopnice so namreč še na razpolago: parter (stojišče) 57,50 €, oštevilčena spodnja tribuna 69 €, oštevilčena zgornja tribuna 51,75 €. Ob 20.30 bo na oder stopila predskupina Rhapsody of Fire, ob 21.30 pa se bo začela nepozabna noč s Scorpionsi.

OKUSI KRASA Še zadnji izlet: tokrat v Perčedol

V okviru pobude Okusov Krasa, ki jo prireja SDGZ, bo zadruga Curiosi di natura še v **nedeljo, 15. novembra**, poskrbela za izlet po Krasi. Tokrat jo bodo udeleženci mahnil na ogled doline pri Perčedolu in okolice. Zbirališče ob 9.15 nad dolino, na pokrajinski cesti med Opčinami in Repnom. Sprehod je primeren vsem, po njem pa bo mogoče okusiti kraške specialitete v lokalih, ki so pristopili k pobudi Okusi Krasa (10% popust). Podrobne informacije so na voljo na spletu www.curiosidinatura.it, potrebna je rezervacija (prispevek 5 evrov na osebo) po elektronski pošti curiosidinatura@gmail.com ali tel.340-5569374.

FOTOKROŽEK TS80 Dušan Jelinčič o vandranju po Južni Ameriki

»Vandranje po Južni Ameriki pred časom interneta« je naslov predavanja, ki bo **jutri ob 20.15** na sedežu Fotokrožka Trst 80. Dušan Jelinčič je s svojim zvestim nahrbtnikom prepotoval večino južnoameriških držav navidezno brez cilja, dejansko pa je bil njegov edini cilj le sprotno iskanje znamenitosti in lepote. Tam pa je bil pred kakim desetletjem, ko še ni bilo niti spleta: z nastopom interneta se je spremenil pristop do popotništva, pa tudi potovanje samo, ki bi ga danes težko še imenovali brezciljno vandranje. Z diapozitivi bo opisal Machu Picchu, jezero Titikaka, kolumbijski pragozd z reko Magdalena in ekvadorske vulkane. Sedež Fotokrožka je v Ul. S. Giorgio 1, nad slovenskim konzulatoma.

KAVA S KNJIGO - Tokrat Ernest Jazbinšek

Pomemben je aktiven in pozitiven pristop

Gost tokratne literarne matineeje v Tržaškem knjižnem središču je bil pisatelj Ernest Jazbinšek, ki je poleg knjig predstavil tudi samega sebe. V prijetnem klepetu z Nadio Roncelli (na posnetku FotoDamj@n) je gost predstavil svojo življenjsko zgodbo, ki je bila polna zmag in porazov, užitkov in bolečin. Po izobrazbi diplomirani sociolog, ki sicer živi v Ljubljani, se je rodil leta 1944 v Zabukovju nad Sevnico. Večino svojega otroštva in mladosti je preživel po bolnišnicah in do 19. leta prestal 18 operacij. Gost je povedal, da je zelo zgodaj spoznal, da kljub invalidnosti lahko in želi početi še kaj koristnega v življenju. Z aktivnim in pozitivnim pristopom k življenju je deloval organizacijsko in tekmovalno v športu, sodeloval na paraolimpijskih igrah v Barceloni, Atlanti in Sydneyju, obiskoval slovenske gore in se kljub amputirani nogi večkrat povzpel na najvišji slovenski vrh Triglav. Le peslati mu nikoli ni uspelo, je dejal v šaljivem tonu.

Ko se je upokojil, pa je odkril novo ljubezen, in sicer ljubezen do pisanja. V samozaložbi je izdal kar nekaj romanov, v katerih piše o preprostih, kmečkih ljudeh s podeželja. Kot je dejal, pri svojih knjigah vedno izhaja iz nekega žalostnega dogodka, pozitivna značilnost romanov pa je, da se končajo z lepim koncem in sporočilom, da se kmečki človek nikoli ne vda. Na včerajšnjem srečanju je predstavil trilogijo Zavita steza življenja, ki je obširna kronika Ogjarjevih s Polane. Trilogija obravnava življenje od leta 1926 do 2012 in odlikava spremembe v načinu življenja, prehod s podeželja v mesto in nazaj. Z branjem odlomka iz knjige Dekle s Polane je do solz ganil obiskovalke srednjih kavic ob knjigi, in priznal, da svojih čustev tudi on ne skriva.

Jazbinšek v svojih knjigah uporablja pristne slovenske izraze, ki niso več v rabi, jih pa, kot je povedal, obrazloži v opombah. Blizu so mu tudi nadloge modernega sveta; v knjigi Šibkost in pogum piše o zasvojenosti z mamili. Napisal je tudi knjigo za otroke Moj prijatelj Albert, v kateri na hudomušen način opisuje dogodiščine psa Alberta.

Prihodnjo sredo bodo v Tržaškem knjižnem središču predstavili letošnji 31. slovenski knjižni sejem in knjižne novosti založb Mladika in ZTT. Ob tej priložnosti bodo odprli tudi 1. tržaški knjižni sejem, ki ga bo mogoče obiskati do 28. novembra. (sč)

Na kavi z znanostjo: o zelenicah in meduzah

V kavarni Tommaseo na nabrežju se nadaljuje niz srečanj z znanostjo Caffè' delle scienze, ki ga Tržaška univerza prireja v sodelovanju z Inštitutom za oceanografijo in eksperimentalno geofiziko (OGS). **Danes bo ob 17.30** gost docent fiziologije Andrea Nardini, ki bo spregovoril o ekosistemu na strehi, pravzaprav o zelenicah v urbanem okolju, za njim pa se bo morska biologinja Martina Ferraris dotaknila vprašanja meduz. Več informacij na www.caffedellescienze.eu.

Glasbeno spoznavanje Sna kresne noči

Tržaški Novinarski krožek v sodelovanju z združenjem Prijateljev operne glasbe Giulio Viozzi vabi **danes ob 17. uri** v svoje prostore (Korzo 13) na spoznavanje opere Sen kresne noči (po Shakespeareovi komediji) Benjamin Brittena. Na glasbeno potovanje bosta udeležence pospremila muzikologinja Rossana Paliaga in strokovnjak angleške literature Erik Schneider.

Debata o anarhizmih

Anarhistična skupina Germinal vabi **drevi ob 20.30** v prostore v Ul. del Bosco 52/a na srečanje posvečeno vprašanju anarhizmov. Gost bo Francesco Codello, ki sodeluje s številnimi anarhističnimi mediji.

O nasilju in nacistični represiji pri nas

V Palači Gopčevich, kjer je tačas na ogled fotografska razstava Partizani druge Evrope, bodo **jutri ob 17. uri** na pobudo deželne Inštituta za zgodovino odporneškega gibanja predstavili knjigo »Violenza e repressione nazista nel Litorale Adriatico 1943-1945« Gianluigija Liuzzija. Z avtorjem se bo o delu pogovarjal zgodovinar in predsednik inštituta Saranz Tristano Matta.

Gledališko obarvana epopeja tržaškega pristanišča

V dvorani Alessi tržaškega Novinarskega krožka (Korzo 13) bo **jutri ob 17.30** beseda tekla o epopeji tržaškega pristanišča v 50-ih letih. Gledališka skupina Compagnia Instabile bo poskrbela za branje odlomkov iz knjige »Animo, portualini belli!« izpod peresa preminulega Carla Uccia Furlanija. Igralec Fabio Parisi se bo ob spremljavi pevke Daniele Fon lotil dogodkov, ki jih avtor - sicer špediter - opisuje v knjigi s humorističnim prizvokom. Režijo je podpisal pisatelj Pino Roveredo.

TKS 360 - Večer ob 70-letnici sarajevskega ustvarjalca

Josip Osti – pesnik rekordov

Izbor njegovih haikujev je v italijanščino prevedla Jolka Milič

Josip Osti in njegovi prijatelji na prijetnem torkovem srečanju v Tržaškem knjižnem središču

FOTODAMJ@N

Josip Osti je pesnik rekordov. Na svoji literarni poti je ustvaril več kot dvajset izvirnih pesniških zbirk v slovenščini. Nastale so v drugem delu njegovega ustvarjalnega življenja, po letu 1987, ko se je iz Sarajeva preselil v Tomaj. Prej je objavil številna dela v materinem jeziku. Izjemno je tudi število knjig, ki jih je prevedel iz slovenščine v srbohrvaščino: nad sto deset pesniških zbirk in več kot dvajset dramskih besedil. Ob Tomažu Šalamunu velja tudi za najbolj prevajalnega slovenskega pesnika na svetu. O kakovosti njegovega ustvarjalnega dela pričajo številne nagrade, med temi Vilenica, Veronikina in Jenkova nagrada.

V torek je v Tržaškem knjižnem središču potekala predstavitev dveh novih Ostijevih zbirk haikujev, ki sta izšli v izvirniku in v italijanskem prevodu, za katerega je poskrbela Jolka

venske književnosti na Univerzi na Primorskem Vesna Mikolič in trije pesniki ter Ostijevi prijatelji: Roberto Dedenaro, Marko Kravos, Sinan Gudžević. Ostijevi Haikuje je v italijanskem prevodu prebirala Francesca Sartori, medtem ko je za branje v izvirniku poskrbel sam avtor.

»Jedro Ostijevega pesniškega ustvarjanja so impresije iz narave ter ljubezenska čustva. Skozi njih pa

**V sanjah bedim,
prebujen sanjarim –
na tomajskem vrtu.**

**Veglio nei sogni,
da sveglio sogno –
nel giardino a Tomaj.**

**Živimo misleč
na smrt. Umremo misleč
le na življenje.**

**Viviamo pensando
alla morte. Moriamo
pensando solo alla vita.**

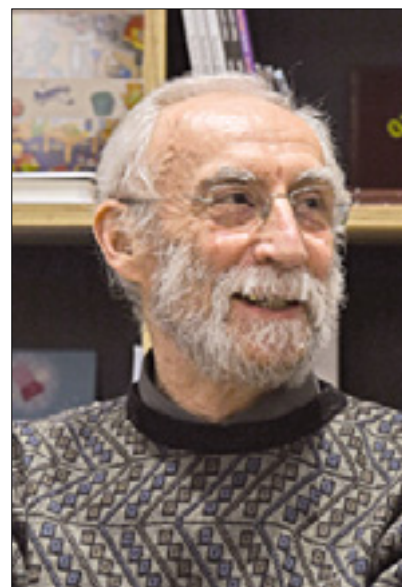
slučajno ob Ostijevi prisotnosti dobil dve karti za sicer razprodano nogometno tekmo v mestu Reggio Calabria. Šport med drugim ni tuj pesniku, ki je letos praznoval sedemdeset let: v mladih letih je v Sarajevu treniral atletiko in tako bil član ekipe, ki je postavila jugoslovanski rekord v štafeti 4x100 metrov, kar še enkrat potrjuje, da je Josip Osti pesnik rekordov, v vseh smislih. (mlis)

odraža pesnik tudi svoje poglede na svet, kot sta navezanost na dom in jezik. Haiku, trivistična pesem japonskega izvora, v kateri ima prvi verz pet zlogov, drugi sedem in tretji pet, pa popolnoma ustreza Ostijevi težnji k bistvenosti,« je uvodoma povedala Mikoličeva.

V svojih haikujih gleda pesnik na svet skozi prizmo narave svojega vrta v Tomaju, kamor se je z ženo preselil z mislijo na Srečka Kosovele. Nanj ga veže želja po sintetični izpovedi. »Kosovelov verz "eno besedo bi rekel rad" odlično ponazarja tudi Ostijev pesniški svet,« je razložil Marko Kravos.

Osti je haikujev napisal več kot tisoč, na to pesniško obliko pa naj bi se spomnil, medtem ko se je sprehajal po tomajskem stanovanju, katerega tri sobe merijo ravno pet oz. sedem oz. pet korakov. Vsaka anekdota, ki jo je bilo slišati med večerom, je namreč pričala o tem, kako prisotnost Josipa Ostija pričara skoraj neverjetne pripetljaje. Roberto Dedenaro se je tako spomnil intervjuja z novinarjem neapeljskega dnevnika ob odsotnosti tolmača: Osti ni obvladal italijanščine, Dedenaro pa ni obvladal nobenega slovenskega jezika. Dedenaro je bil tako prisiljen, da si zaradi svoje improvizirane vloge tolmača izmisli jezik s slovanskim prizvokom in si na podlagi dobrega poznavanja Ostija in njegovega pesniškega ustvarjanja izmisli tudi odgovore ob, seveda, popolnem navdušenju novinarja, ki je Ostiju napovedal celo Nobelovo nagrado.

Sinan Gudžević, ki je tudi avtor predgovora zbirke Na nikogaršnji zemlji, pa se je spomnil, kako je čisto

Milič. Zbirka Sence Kresnic – Ombre di lucciole je izšla pri mariborski založbi Pivec, zbirka Nella terra di nessuno – Na nikogaršnji zemlji, ki jo je uredila prevajalka, pa pri založbi Multimedia edizioni iz Salerna. Obe krasijo mehke podobe slik Metke Krašovec. Dogodek sta priredila slovenski PEN klub in Skupina-Gruppo 85, oblikovali pa predavateljica slo-

**Ko greva v Trst,
se razgledam po mestu
v tvojih očeh.**

**Quando andiamo
a Trieste contemplo la città
nei tuoi occhi.**

POGOVOR - Tržaški režiser Igor Pison o novi produkciji

»V določenem taktu smo vsi Ismene«

V klubskih prostorih nocoj predpremiere monodrame

Name so enostavno pozabili, še opravljajo me ne, pravi Nikla Petruška Panizon v monodrami Ismena, njena sestra, ki bo danes premierno uprizorjena v klubskih prostorih tržaškega Kulturnega doma. V središču nove produkcije Slovenskega stalnega gledališča, ki bo na sporedu do 12. decembra, je Ismena, pozabljena sestra antične junakinje Antigone, Polinejka in Eteoklesa ter prav tako pozabljena hčerka (in polsestra) Ojdipa in Jokaste. Ismena je doslej živela v senci veliko bolj junaške sestre, sodobna nizozemska dramatičarka Lot Vekemans (1965) pa je nemi opazovalki končno dala besedo. Režiser Igor Pison je iz njenega monologa sestavil sedemdesetminutno monodramo.

Predstavo Ismena, njena sestra ste prvič gledali v Berlinu. Kaj vas je pritegnilo do te mere, da ste si jo želeli postaviti tudi v Trstu?

Tekst. Enostavno tekst, ker se mi je zdel zelo lep napisan. Potem sem spoznal tudi druga avtorčina dela in se prepričal, da piše zelo zanimive stvari, predvsem pa se ji pozna, da je bila vajena delati z igralci, saj je bila dramaturginja: tekst je lahko izgovorljiv. Moj bivši profesor, ki je sedaj dramaturg v Hamburgu, mi je poslal 6/7 njenih tekstov, vsak je boljši od drugega. Odločil sem za Ismeno, čeprav sem prvotno želel postaviti na oder tudi tekst, ki se imenuje Judas, žal pa se ni dalo. Ismena me je takoj prepričala, kar se mi s sodobnimi teksti ne dogaja pogosto.

Pravite, da vas fascinirajo antični miti, da pa imate najraje njihovo obdelavo in predelavo. Kaj vam je v predelavi Lote Vekemans najbolj všeč?

Všeč mi je, da kot vse predelave zagovarja samosvoje stališče. V tem primeru nam postavi vprašanje: imamo ob koncu predstave tudi mit o Ismeni ali imamo spet le mit, ki govori o njeni družini in je torej mit o Izmeni nemogoč? Ali pa mit o Ismeni govori o vseh tistih, ki ne bodo nikoli protagonisti in ne bodo zato nikoli imeli svojega mita, svoje zgodbe? Posebno mi je všeč, da skuša proti koncu teksta predelati to, kar vsi pričakujemo od mita, torej, da naredi neko grozno ali herojsko dejanje: Ismena zmore edino pokopati zajca. To se mi zdi močna himna normalnosti. Občasno je namreč potrebno, da se stvar umiri in sploh ni nujno, da znamo vsi pokopati Polinejka. Dobro je tudi, da je Ismena pripravljena priznati: nikoli nisem vedela, kaj bi storila. Ampak to reče kot »statement«, prepričano, to ni opravičevalni večer. Ne gre za izpoved nekoga, ki je sam, Ismena govori vedno naslovniku in čaka na njegovo reakcijo. Ker

pa smo danes vajeni blebetanja in povračanja, in se ne potapljam, tekst ne gre direktno uporabljati vzvišene retorike, pretirane retorizacije: Ismena želi, da jo poslušajo, da razbija jezik, ki ga imamo danes vsi na jezik, v mojem mnenju ne izniči poetike v srce.

Ta tekst po eni strani predela vse, odpre povezavo s tem, kar smo danes v kulturi in nutku smo vsi Ismene. Ismena se mi zdi malnost in to je super.

Človek ima pač pravico tudi do svojih trenutkov dobro, da naredimo karkoli. Seveda. Čeprav je treba tudi razmišljati o tistih trenutkih, ki so nam v življenju koristni. Odločitev, da postaneš v času okupacije, mi zdi, nujno potrebna. Kdor ni šel v tujino, je bil v tujini. Ismena večkrat govori o odločitvi, ki jo moje generacije se ne odloči za n. Odlični kimači in bomo takoj rekli ja. Ima likta, zato je dobro, da se znebimo tega. gledamo, kaj so v določenih trenutkih. Ismena je zelo pomembna, vedno boš delal nič: če nič ne narediš, je zelo vedno nekomu delegiral, naj dela zate in se bo

LJUBLJANA - Dnevi odprtih vrat v nekdanji Tobačni tovarni na Tržaški cesti

Tovarna postala atelje

»V Ljubljani sta večini dobro poznana skupnost umetnikov Metelkova mesto, kjer delujejo avtonomni kulturni center in mreža ateljev, ali Center sodobnih umetnosti Rog: za prostore umetnikov na lokaciji stare Tobačne tovarne, pa ve le peščica ljudi, večinoma kustosov in stanovskih kolegov, ki obiskujejo naše ateljeje,« o prvih korakih, ki so botrovali odločitvi za organizacijo projekta Odprti ateljeji v Stari Tobačni tovarni, ve povedati slikarka in ena izmed treh pobudnikov dogodka Barbara Kastelec. Pri organizaciji so poleg Barbare svoje moči združili še Igor Banfi in Maša Gala, k sodelovanju pa so kmalu pritegnili še večino preostalih umetnikov, ki ustvarjajo v prostorih nekdanje tovarne.

Zgodovinsko pomembna in zanimiva stavba, ki je bila več desetletij, vse do žalostnega propada, osrednje mesto domače tobačne industrije, v zadnjih letih nudi prostore za ustvarjanje (tudi) številnim umetnikom. Tu so svoje mesto našli celo nekateri profesorji na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje (ALUO), kot so Žiga Kariž, Marjan Gumilar, ter uveljavljeni umetniki Robert Černelc, Ana Sluga, Marko Zorovič, Marko Modic ... Žal pa predvsem za neveljavljene ter mlade umetnike ti prostori pogosto predstavljajo le začasno rešitev. Osrednji razlog pogostih menjav lokacij tiči predvsem v slabi finančni situaciji na področju umetnosti, saj poteka najemanje prostorov izključno v skladu s tržnimi cenami najemnin. Barbara Kastelec pa je kljub temu do neke

mere optimistična in izpostavlja, da se trend zapolnjevanja prostorov Stare Tobačne tovarne z ateljeji umetnic in umetnikov praktično ves čas nemoteno nadaljuje. »Stavba je s svojimi ogromnimi okni in odlično centralno lokacijo zagotovo nadvse primerna tako za slikarsko kot tudi drugo umetniško produkcijo,« ob tem še posebej poudari. V teh prostorih so (trenutno) svoj dom našli ateljeji umetnikov in umetnic kot so: Maša Gala, Barbara Kastelec, Igor Banfi, Marko Batista, Mi-

ra Narobe, Ana Legčević in Sara Hostnik. Svoje mesto v Stari Tobačni tovarni pa imajo tudi umetniški kolektivi, na primer Tobačna 001, Skupina As, Skupina 3kolektiv in celo oddelke za magistrski študij ALUO, ki ima atelje za svoje študente na notranjem dvorišču.

Stara Tobačna tovarna je pravi labirint prostorov, zato so organizatorji spremni katalog ob dogodku opremili s praktičnim načrtom, ki obiskovalcem omogoča nemoteno gibanje po razstavnem prizorišču in jim je

iji SSG

renutku

...«

rame Ismena, njena sestra

Režiser Igor Pison med pripravami na predstavo Ismena, njena sestra, v kateri nastopa Nikla Petruška Panizon

FOTODAMJ@N

insinkosti, ker deskamo
ktno v argument, ne
poetizacije in meta-
in ji sledijo, zato upo-
razpolago, kar pa po
ži predstave.

se mite, istočasno pa
es. V določenem tre-
di dobra nosilka nor-
o tega, da ni junak ...
zumi, da je v dolo-
ako herojsko dejanje.
ije partizan, je bila, se
isto smer, je storil na-
tvi med ja in ne. Ve-
noben stvar, mi smo
y, ker se bojimo konf-
»ismenosti« in po-
h storili drugi. Odlo-
lal napake, tudi če ne
elika napaka, ker boš
oš nato jezil, da je na-

redil nekaj, česar nisi mislil. Ampak če si res mislil, si vze-
mi odgovornost in naredi.

**Ismena je čez celo predstavo razdvojena med ju-
naštvom in nevidnostjo, med močjo in šibkostjo, med tem,
ali naj sedi med publiko ali se postavi pod reflektor. Ne-
kega jasnega odgovora pa na koncu ni ...**

Res, ni ga. Ismena je bila vedno navajena stati v ozad-
ju, vedno je živela v odnosu do nekoga. Iz antičnih dram se

**»Odločitev, da postaneš v času
okupacije partizan, je bila, se mi zdi,
nujno potrebna. Kdor ni šel v tisto
smer, je storil napako.«**

ne spomnimo nobenega stavka »kot je pravila Ismena«, ker
ga ni. Zato na koncu ni nujno, da imamo jasen odgovor, to
spada k njej: enkrat je morala stati ob Antigoni, ko je ni bi-
lo, je molčala. Za tak tip predstave se mi je zdelo dobro, da
je to tudi vizualno jasno.

telje

»Stavba je s svojimi
ogromnimi okni in
odlično centralno
lokacijo zagotovo
nadvse primerna
tako za slikarsko
kot tudi drugo
umetniško
produkcijo,« pravi
ena od pobudnic
Barbara Kastelec.

ROŠA

Odperti ateljeji do 19. novembra

Ateljeji v stari Tobačni tovarni na Tržaški 2 v Ljubljani so
na ogled do 19. novembra in sicer od srede do petka, med
17. in 20. uro (v četrtek pa od 16. do 20. ure). V petek, 13. no-
vembra, bo v okviru projekta Odperti ateljeji v Stari Tobačni s
pričetkom ob 20. uri na ogled multimedijski (audio-vizualni)
dogodek »300 feet«, ki ga organizira Marko Batista.

Nagrada Primorskega dnevnika

PREDSTAVA / SPETTACOLO _____
IME / NOME _____ PRIMEK / COGNOME _____
TEL. _____

OCENA / VOTO

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Primorski
dnevnik

@primorskiD
www.primorski.eu

slovensko stalno gledališče
teatro stabile sloveno

GORICA - V soboto koncert v centru Bratuž Jožica, Joži in neminljivi Avseniki

Kdo ni vsaj enkrat v življenju za-
plesal, zapel ali vsaj mrmral *Tam, kjer
murke cveto, Slovenija, od kod lepote tvo-
je ali Na Golici?* Melodije bratov Avse-
nik so po oceni marsikoga neminljive,
kdor bi se jih rad še enkrat naužil, pa je
v soboto vabljen v goriški center Lojze
Bratuž, kjer bo ob 20.30 Koncert Avse-
nikovih melodij. Igrali in peli bodo Jo-
žica Svete in Joži Kališnik, dolgoletni
pevki Ansambla bratov Avsenik, vokal-
ni tercet Kresnice, ansambel Domači
zvoki in Aleksij Jercog.

Koncert Avsenikovih melodij je
čezmejni projekt, pri katerem je soude-
leženi enajst nastopajočih glasbenikov
in pevcev ter povezovalki, ki prihajajo z
različnih koncev Slovenije in zamejstva:
iz Nove Gorice in okolice, iz okolice

Kamnika in s tržaškega Krasa. Projekt
je nastal na pobudo bivše Avsenikove
pevke Jožice Svete in vokalnega terceta
Kresnice, katerih želja je bila, da bi ob
spremljavi tradicionalne kvintetovske
zasedbe pričarali publikli lepoto Avse-
nikovih melodij. Spored koncerta vse-
buje po eni strani znane uspešnice bra-
tov Avsenik, po drugi pa manj pozna-
ne melodije iz njunega bogatega opusa.
Še zlasti je zanimivo, da pri projektu so-
delujeta bivši pevki ansambla, Jožica
Svete in Joži Kališnik, ki sta tako pono-
vno oživel legendarni pevski duet, ka-
terege očarljivi zven je ostal zapisan v
srčih ljubiteljev narodno-zabavne glas-
be. Spored, ki ga bo povezoval Matjaž
Vidmar, bosta popestrili humoristki
Tanja Vončina in Martina Volk.

filmi@primorski.eu

GREMO V KINO

Rams - Storia di due fratelli e otto pecore

Islandija, Danska
2015

Režija: Grimur Ha-
konarson

Igrajo: Sigurour Si-
gurjonsson, Theodor
Juliusson in Charlot-
te Böving

Ocena: ★★★

POGLEJ TRAILER!

Konec novembra bo goriški Kinoateljje podelil
nagrado, posvečeno spominu Darka Bratine, ki
bo letos šla švicarskemu režiserju Willyju Her-
manu. Prav Darko Bratina je nekoč obrazložil,
kako tesna je zveza med filmom in odkrivanjem sveta, se pravi potovanji,
ki se jim gledalci vsakič znova prepustijo, ko se na velikem platnu pred nji-
mi razodene nepoznan kraj, mesto, država, v tem primeru celo svet.
Gummi in Kiddilej sta brata, ki živita v odročni podeželski dolini Islan-
deje in se preživljata z rejo ovac. Na območju, kjer sta se rodila, je ovče-
reja od nekdanj osrednji poklic, s katerim se preživlja večji del prebiva-
stva. Gre namreč za prostrane planjave skrajnega severa, kjer življenje po-
teka počasi in v harmoniji z minevanjem letnih časov. Bradata brata ži-
vita nekaj par metrov stran, a ne govorita že celih štirideset let. Dan za
dnem se posvečata istemu poklicu, delita isto zemljo, kljubujeta istim te-
žavam in jih rešujeta na podoben način; nikoli pa nista solidarna. Vsak
zase skrbita za svojo čredo ovac s plemenitim poreklom, ki sta jo pode-
dovala od prednikov.

Gummi se nekega dne zave, da je ena od bratovih živali hudo bolna. Ta-
re jo nevrološka neozdravljiva bolezen, ki bi se je lahko v kratkem nalezla
vsa čreda. Gummi se zato obrne na zoološko službo, ki odredi odstrel vseh
ovc v dolini; se pravi ne samo tistih, ki sestavljajo Kiddilejevo čredo, am-
pak tudi Gummijevih. To bi poleg živali za vselej uničilo družinsko tradi-
cijo, predvsem pa staro plemenito poreklo.

Drugi igrani dolgometražni film Grimurja Hakonarsona, ki se je pred tem
posvečal dokumentarnim delom, ima še vedno veliko značilnosti doku-
mentarca in to, kljub zanimivi zgodbi in prepričljivo napisanemu scena-
riju, predstavlja razlog, zaradi katerega film deluje dokaj oddaljeno. Vse-
eno pa je delo zelo zanimivo okno v realnost, ki ostaja večini nepoznana.
Rams, ki bo v Trstu od jutri na sporedu v kinodvorani Ariston, so maja v
Cannesu ocenili za najboljšo delo sklopa Un certain regard. V naslednjih
dneh bo na sporedu tudi na ljubljanskem filmskem festivalu. (Iga)

DEDIŠČINA

Danijel Radetič

daniel.radetic@primorski.eu

Gubanca in doboš

Enogastronomski turizem doživlja po Evropi velik razmah. Vse več je turistov, ki med odkrivanjem novih krajev spoznavajo tudi krajevne specialitete. Številnim popotnikom pa ni dovolj le dobra hrana; v jedeh iščejo stik s tradicionalnim kuharskim izročilom, ki je vezan na zemljo in letne čase. Turisti si želijo tudi zanimivih zgodb, ki pripovedujejo o preteklosti in iz preproste jedi ustvarijo »eksootično« specialiteto.

Za vinske navdušence je Oslavje pojem, v zadnjih časih tudi zaradi »oranžnih« vin. Ali gre za modno muho ali so res tako dobra, naj vsak presodi sam; kakorkoli, zgodba o maceriranju in sonaravni proizvodnji oranžnih vin se iz marketinškega vidika zelo dobro prodaja. Da ne govorimo o vinu, ki ga pridelujejo s pomočjo amfor... Že sam postopek proizvodnje je za obiskovalca zanimiv.

V Gorici je več značilnih jedi, ki si zaslužijo ovrednotenja. Pravi preporod doživlja goriška roža; krajevni gostinci in slaščičarji stavijo na gubanco, tako da so njen recept že zaščitili in ji zagotovili prepotrebno »avtentičnost«. Raziskovalci goriške kuharske dediščine seveda ne morejo mimo prepletanja različnih izročil. Že sama beseda »gubanca« je slovenskega izvora, medtem ko je z Madžarske v naše kraje prišla sorta »doboš«; nekoč so jo prodajali v vseh mestnih slaščičarnah, danes jo dobimo le v eni.

Tudi Gorica je že »izvozila« nekaj svojih dobrot; na Dunaju in v Gradcu še vedno prodajajo goriško pinco, »Görzer Pinza« ji pravijo. Da bi se tradicionalne dobrote ohranile, moramo po njih vprašati, ko se odpravimo v slaščičarno ali gostilno. Tako bodo še naprej na voljo ne le nam, temveč vsem, ki bodo z najrazličnejših koncev sveta prišli odkrivati zgodbe naših jedi ter tudi preko njih spoznavati jezikovno in kulturno bogastvo naših krajev.

GORICA - Stoletnica in vodnik prispevata k porastu števila obiskovalcev

Turizem, dobri obeti

Kriza je na Goriškem pustila za sabo kar nekaj »žrtev«, vendar se počasi le kažejo prvi znaki oživljanja v krajevnem gospodarstvu.

Posebno spodbudni podatki prihajajo iz turističnega sektorja, ki mu vsi pripisujejo velik razvojni potencial, saj je neizkoriščenih priložnosti kar nekaj. V pristojnih deželnih uradih so izračunali, da je bila letošnja poletna turistična sezona posebno uspešna ravno v Gorici. V primerjavi z lanskim letom je med poletjem število turistov, ki so vsaj eno noč prenočili v mestu, naraslo za 108 odstotkov, dnevnih obiskovalcev je bilo za kar 127 odstotkov več. Pozitivni trend so zaznali tudi na goriški občini; povezujejo ga s stoletnico začetka prve svetovne vojne, zaradi katere je bilo po vsej Italiji zaznati večje zanimanje za naše kraje. Na občini zato predvidevajo, da se bo podoben trend nadaljeval tudi prihodnje leto, ko se bo zvrstilo več spominskih svečanosti. Izpeljali jih bodo v mestu ob stoletnici italijanske zasedbe in tudi na Sabotinu.

LONELY PLANET VABI NA OSLAVJE

Založba EDT je konec oktobra izdala vodnik Lonely Planet Best in Travel 2016, ki ljubiteljem potovanja svetuje obisk najbolj zanimivih turističnih destinacij po celem svetu. Med desetimi deželami, ki si po mnenju avtorjev vodnika zaslužijo obisk, je na četrtem mestu Furlanija Julijska krajina. Pred njo so le Transilvanija na prvem mestu, zahodna Islandija na drugem in Valle de Viñales na Kubi na tretjem. Za Furlanijo Julijsko krajino so se pa uvrstile otok Waiheke v Novi Zelandi, Auvergne v Franciji, Havaji, Bavarska, brazilska Costa Verde in otok Svete Helene. Vodnik Lonely Planet predstavlja Furlanijo Julijsko krajino kot izredno vinorodno deželo, pri čemer posebno pozornost namenja Brdom in še zlasti Oslavju. »Zadnja moda, kar se tiče vina, se je v Italiji rodila na Oslavju, majhnem zaselku goriške občine z visoko koncentracijo vinarjev, ki so ugotovili, da je mogoče z maceriranjem rebule pridelati izredna vina, za katera je značilna oranžna barva,« pravijo v vodniku

Lonely Planet, ki ga prodajajo po celem svetu in je preveden v najrazličnejše jezike - tudi v italijanščino. Vodnik med oslavske vinarje omenja Joško Graverja, ki za proizvodnjo svojih vin uporablja amfore. Avtorica reportaže Donna Wheeler dalje tudi opozarja, da izredna vina proizvajajo tudi na tržaškem Krasu, kjer je večina vinarjev Slovencev. Seveda obeleževanje stoletnice prve svetovne vojne in omemba v vodniku, če-

prav razširjenem po svetu, sama po sebi nista dovolj, da bi Gorica postala priljubljena turistična destinacija.

POTREBNI SO NOVI PRIJEMI

V današnjem svetu si turisti želijo novih izkušenj, še zlasti eno-gastronomskih. Ravno na milanskem sejmu Expo se je zelo dobro odrezala naveza, ki so jo sestavljali goriška občina, združenje gostincev Gorizia a tavola, kon-

zorcij Collio, združenje Onav, združenje pridelovalcev goriškega radiča in italijanska kuhinjska akademija. Ker je bila »goriška malica« v Milanu deležna številnih pohval, jo bo mogoče spet okusiti v petek, 4. decembra, v veži goriškega županstva. Obiskovalcem bodo na voljo sir liptauer, goriška roža, polenta, zeliščna frtalja in gubanca - sami značilni proizvodi, ki bi jih tudi turisti ob pravi promociji še kako vzljubili. (dr)

GORICA - Razpisi Pisu B Promociji turistične ponudbe namenjajo kar 400 tisoč evrov

»V prizadevanja za ovrednotenje turistične ponudbe v mestu je po novem treba vključiti pobude, ki jih bomo izpeljali v okviru projekta Pisu B. Na voljo imamo 400.000 evrov za promocijo turističnih znamenitosti mesta, za nadgradnjo dosedanjih marketinških kampanj, za izobraževanje turističnih operaterjev. Od projekta si veliko obetamo, saj smo prepričani, da lahko ravno Gorica postane ena izmed najbolj zanimivih turističnih destinacij v deželi.«

Tako trdi župan Ettore Romoli, ki je včeraj z občinsko odbornico za proizvodne dejavnosti Arianno Bellan predstavil projekt Pisu B, v okviru katerega bodo izpeljali sedem razpisov. Na spletni strani goriške občine bodo objavljeni danes; na štiri razpise se lahko prijavijo prav vsa podjetja, trije pa so namenjeni edino podjetjem, ki so že vpisane v elektronski seznam dobaviteljev krajevnih uprav Mepa.

»Za pripravo novih marketinških prijemov je na voljo 60.000 evrov, za okrepitev blagovne znamke Let'sGo! bo šlo 39.429 evrov. Pripravi niza izobraževalnih srečanj za krajevne podjetnike bomo namenili 25.000 evrov. Za organizacijo nagrade Let'sGo! bo šlo 25.000 evrov, pri čemer bomo nagradili podjetja, ki bodo evidentirala nove značilne proizvode, s katerimi bi se Gorica lahko predstavila obiskovalcem,« pojasnjuje Bellanova in poudarja, da so podjetjem, vpisanim na seznam Mepa, namenjeni trije razpisi. »Pripraviti želimo nove turistične poti, na primer vezane na prisotnost Burbonov v mestu ali pa na prvo svetovno vojno. Razpis je v tem primeru vreden 29.581 evrov. 80.000 evrov bomo vložili v postavitev novih turističnih tabel, 64.752 evrov pa bo šlo za interaktivne stebriče in za avdio-vodnike,« še razlaga odbornica in opozarja, da lahko zainteresirani podjetniki pišejo na naslov elektronske pošte pisus@comune.gorizia.com. Pri izvedbi projekta občina sodeluje z zvezo trgovcev. (dr)

Burbonski kralj Karel X. je umrl v palači Coronini BUMBACA

Restavracija namesto marketa

Market bo postal restavracija

BUMBACA

V zadnjem vikendu novembra naj bi na Verdijevem korzu odprli napovedano trgovino švedske multinacionalke H&M, v kratkem pa naj bi v mesto prišla še ena veriga restavracij. Čeprav ostaja ime družbe ovito v tančico tajnosti, smo izvedeli, da bo nova restavracija zasedla prostore nekdanjega marketa in del nekdanjega pu-ba Rob Roy na peš prehodu med Verdijevim korzom in Trgom Battisti. »Skrivnostna« veriga z mesno ponudbo naj bi že imela podružnico v nakupovalnem središču Tiarre. Takšnemu »identikit« odgovarjata tako Roadhouse Grill kot Wiener Haus. (av)

GORICA - Enajst trgovin bo izdajalo kartico zvestobe

Znova oživljajo Korzo

»Mestne ulice so veliko bolj privlačne od povsod enakih nakupovalnih središč«

Trgovci z obnovljenega Verdijevega korza v Gorici so združili moči, zato da v bližajočem se predprazničnem času še dodatno oživijo peš cono na osrednji mestni ulici.

Enajst trgovin s Korza - to so Intimissimi, Prenatal, Sisley, Stefanel, Tabaccheria Centrale, Ubik, Carpisa, Class, De Bortoli, Despar in G. Franco - bo v ta namen izdalo t.i. kartico zvestobe, s katero bodo kupci do 31. decembra zbirali točke. Ob vsakem nakupu v eni izmed omenjenih trgovin bo kupec prejel žig; ko bo zbral osem žigov v osmih različnih obratih, bo v zameno prejel kupon, s katerim bo lahko koristil popust pri številnih artiklih v trgovinah, ki sodelujejo pri promocijski akciji *Vivi Corso Verdi* (Doživi Verdijev korzo). Ta bo trajala do 29. februarja prihodnjega leta.

»Naj si nihče ne drzne trditi, da je Gorica mrtva. Gre za zelo lepo mesto, ki ga je treba doživeti. Z omenjeno pobudo želimo dokazati, da so lepe in obnovljene mestne ulice mnogo bolj privlačne od nakupovalnih središč. Verdijev kor-

Verdijev korzo

BUMBACA

zo razpolaga z zelo izkušenimi trgovci in cenjenimi trgovinami, tako da je po mojem mnenju Gorica eno izmed najbolj dinamičnih mest v deželi,« pravi upravitelj marketa Despar Andrea Petris, po mnenju katerega je na Goriškem lažje sodelovati kot v drugih deželnih sredinah. Z njim soglaša občinska odborni-

ca za proizvodne dejavnosti Arianna Bellan. »Goričani naj nehajo z jamranjem in s točenjem solz. Rada bi poudarila, da je Verdijev korzo od glavnega poštnege urada do mestnega gledališča Verdi zelo živahen, saj obratujejo v glavnem vse trgovine, veliko pa je tudi parkirnih mest v bližnji okolici,« trdi odbornica. (av)

GORICA - Pri Madonini namestili tri šotore

Begunci spali v Štandrežu

Priprava ležišč v Štandrežu (levo) in šotor pri Madonini (zgoraj)

BUMBACA

V zadnjih dneh je v Gorico prišlo toliko beguncev, da jih je nadškofijska Karitas namestila v vse razpoložljive prostore. Noč s torka na včerajšnji dan so nekateri prespali na hodnikih župnišča pri Madonini, več jih je morebiti prenočilo na soškem bregu. Da bi jim zagotovili dostojnejšo namestitev, so se včeraj pri Karitas odločili za postavitev treh šotorov na dvorišču župnišča pri Madonini. Pomoč so poiskali tudi drugje in jo našli v Štandrežu. »Iz srca se zahvaljujemo župniku Karlu Bolčini, ki nam je dal na razpolago spodnje prostore štandreškega župniškega doma,« je sinoči dejal direktor Karitas Paolo Zuttion. Po njegovih besedah bodo pribežniki ostali v Štandrežu eno noč, kvečjemu dve, saj naj bi že danes oz. jutri pri Madonini postavili večji šotor, ki so ga v ta namen najeli v Sloveniji. »V Štandrežu je prostora za okrog petdeset beguncev, približno 45 jih je nastanjenih v treh šotorih, ki smo jih postavili pri Madonini. V večjem šotoru, ki meri okrog dvesto kvadratnih metrov, bo prostora za kakih sto beguncev,« pravi Zuttion in pojasnjuje, da so se za namestitev šotorov in za ureditev zasilnega zavetišča v Štandrežu odločili povsem sami: »Prefekturi smo le sporočili svojo odločitev.«

Nekaj kemičnih stranišč, spalnih vreč, blazin in drugih potrebščin bo zagotovilo združenje Zdravniki brez meja. V treh šotorih pri Madonini so na tla položili le najlonsko folijo in nekaj odej. »Postelj pač nimamo,« je sinoči povedal Zuttion. Na podoben način so uredili tudi spodnjo dvorano štandreškega župniškega doma.

Koliko beguncev pa je v zadnjih dneh prispelo v Gorico? »250, morda več. Tega skorajda ni več mogoče vedeti. Dokler je trideset novih beguncev, jih prepoznaš in si zapomniš njihove obraze. Ko jih je toliko, je res težko povedati, koliko jih je,« opozarja Zuttion in poudarja, da bi brez šotorov pri Madonini in zasilnega zavetišča v Štandrežu veliko pribežnikov spalo ob Soči, pod milim nebom ob nizkih temperaturah in izredno visoki stopnji vlage. (dr)

GORICA Časovna banka tudi v Mošu in Sovodnjah

Gospodarska kriza je prizadela posameznike in družine, zato so projekti, kakršna je t.i. časovna banka (*banca del tempo*), še kako dobrodošli. Tega se zavedata občini Sovodnje in Moš, ki sta se pri socialnem projektu pridružili goriški občini in združenju Nuovo lavoro. Gre za banko prav posebne vrste, saj v njej ne poslujejo z denarjem, temveč s časom. »Stranke« so ljudje, ki so pripravljeni odstopiti nekaj svojega časa skupnosti, istočasno pa »izkoristiti« oz. porabiti čas, ki ga v banko vložijo ostale »stranke«: jaz tebi pokosim travo, ti prepleškaš stanovanje neki tretji osebi, ta pa bo meni ponudila tečaj kitare.

»V bistvu se vračamo v čase, ko so si ljudje v vasi veliko bolj pomagali. Prav je, da lastne kompetence dajemo na razpolago drugim, ki to potrebujejo, sami pa prosimo za pomoč, ko nečesa ne znamo narediti. Pobuda je hvalevredna. V Sovodnjah bomo priredili tudi javno srečanje, med katerim bomo občanom predstavili delovanje časovne banke,« pravi županja Sovodenj Alenka Florenin, ki je včeraj z goriško odbornico Silvano Romano, odbornico občine Moš Emanuele Russian in članoma društva Nuovo lavoro predstavila časovno banko. Za sodelovanje pri projektu se morajo zainteresirani registrirati na spletni strani www.as-sociazionenuovolavoro.org. (av)

GORICA - Na kavi s knjigo Alojzija Geržiniča

Z dovoljenjem nemških oblasti si je prizadeval za odprtje slovenskih šol

Goriška Mohorjeva družba je v Katoliški knjigarni na Travniku v okviru niza *Na kavi s knjigo* predstavila izdajo besedila Alojzija Geržiniča *Od Save do Srebrne reke*. Dan prej so knjigo obravnavali v Trstu. V Gorici je za petnajst udeležencev potekala repriza ob navzočnosti urednika Iva Jevnikarja in avtorjeve hčere Teodore Geržinič iz Buenos Airesa ter z dodatnim posegom Mire Cencič, ki se v podrobnostih ukvarja z zgodovino slovenskega šolstva na Primorskem.

Dobršen del svojega življenja je publicist, glasbenik, urednik in šolnik Alojzij Geržinič posvetil ravno šolam in še posebej šolam na Tržaškem in deloma Goriškem že pred zaključkom vojne in neposredno po njej. Vse je podrobno napisano v njegovih spominih. Iz njih izvirajo podrobnosti o iskanjih, naporih, uspehih in tudi neuspehih, ki jih je doživel v Ljubljani, Trstu in v Argentini.

V Gorici je zlasti izstopalo Geržiničevo razhajanje v pogledih glede sodelovanja z Zavezniško vojaško upravo. Zavzemal se je za sprejemanje možnosti, ki so jih ponujali zavezniki, čemur pa se je samozadostno odpovedovalo vodstvo Osvobodilne fronte oziroma Narodno osvobodilni odbor (NOO) za Primorsko. Dodati je treba, da se je to dogajalo pred pariško mirovno pogodbo, ko se je še zdela uresničljiva Sedma jugoslovanska republika in so zavezniška letala kršila jugoslovanski zračni prostor vzporedno z različnimi pritiski v duhu hladne vojne. Nasprotovanja so se pojavljala

Ivo Jevnikar, Teodora Geržinič in Mira Cencič v Katoliški knjigarni

FOTO L.K.

tudi na ostalem ozemlju, v vaseh in naseljih, kjer je šolsko nadzorništvo NOO za Primorsko hotelo imeti izključno pristojnost in je nasprotovalo samoniklim pobudam učiteljev ali župnikov. Tudi med samo vojno si je Geržinič prizadeval, da bi si z dovoljenjem nemških oblasti slovenski prebivalci smeli ustanavljati osnovne šole. V zapletenih okoliščinah, po gojenih od taktike ločevanja in vladanja,

je v Gorici celo uspel načrt o ustanovitvi slovenske gimnazije.

Zaradi svojih izbir je avtor bil tudi po vojni v življenjski nevarnosti. Kljub bratovi deportaciji v Nemčijo in sestrični opredelitvi za upor, zaradi česar so jo nemški sodelavci predali okupatorju, se je odločil za domobranstvo, kot se glasi naslov novinarskega poročila o tržaški predstavitvi. (ar)

GORICA Akcija v korist ene izmed družin v stiski

Neprofitno združenje Nuovo lavoro, ki ima sedež v Raštelu v Gorici, bo v predprazničnem času organiziralo človekoljubno akcijo z namenom, da pomaga eni izmed goriških družin, ki se je znašla v finančni stiski. Med novembrom in decembrom bodo v okviru pobude *Natale felice* priredili razstavo likovnih del in fotografij, ki so jih darovali razni goriški ustvarjalci. Umetnine bodo na prodaj, izkupiček pa bo društvo Nuovo lavoro izročilo socialni službi pri občini, ki bo nato denar namenila pomoči potrebni družini. Podrobnosti o poteku akcije bodo še sporočili. (av)

GORICA - Razstava Franca Duga

Naslikal tišino

Jutri odprtje v palači Attems Petzenstein - Mecenstvo ločniške hranilnice

»Težko je naslikati tišino,« pravi Franco Dugo, morda najvidnejši goriški italijanski likovnik, čigar delom bodo jutri odprli vrata najbolj prestižnega goriškega razstavišča - palače Attems Petzenstein, kjer imajo sedež Pokrajinski muzeji. »Vsi umetniki si želijo tu razstavljati,« je dejal Dugo na včerajšnji predstavitvi razstave, ki jo bodo odprli jutri ob 18. uri.

»Posrečena je izbira del, posrečena je njihova razvrstitev in posrečena je izraba prostorov,« ocenjuje direktorica Pokrajinskih muzejev, Raffaella Sgubin, in dodaja: »K tišini kličejo tako vsebina podob kot prazen prostor med njimi. Gledalec bo tišino zaznal še zlasti, ko bodo v prostoru majhne skupine obiskovalcev, ki se bodo pomikale v tiši-

ni in z meditativno držo.« Na direktoričine besede se navezuje likovni kritik Giancarlo Pauletto, ki Duga spremlja že preko 40 let: »Razstava kliče k meditaciji. Na to dimenzijo Dugovega dela me je prvič priključila mala podoba ciprese, ki jo je umetnik naslikal leta 1989. Dotlej je v njegovem delu nastopala skoraj izključno človeška figura. Nara-va je tedaj vdrla v njegovo tematsko in estetsko refleksijo, ki pa ni lirična, temveč meditativna, kar velja zlasti za ciklus moškega pred gozdom.«

Na razstavi v pritličju palače na Korunu bo 56 Dugovih del od leta 1997 do danes. Gre za olja na platno, mešane tehnike, risbe in pasteje; tudi formati so zelo različni. »Ko me je prijatelj pospremil v kostanjev

Franco Dugo

FOTO CARLO SCLAUZERO

gozd v okolici Ajdovščine, me je kraj prevzel, zarisal sem skico ... Tam se je vse začelo,« pripoveduje umetnik.

Razstavo bo omogočilo mecenstvo Hranilnice za Ločnik, Faro in Koprivno, ki je financirala izdajo vsebinsko in slikovno bogatega kataloga; ob Paulettu sta kritički besedili v njem podpisala še Franca Marri in

Saša Quinzi. Hranilnica, ki bo tudi odkupila nekaj Dugovih del, je tokrat stopila na pot sodelovanja z goriško pokrajino, ki zagotavlja razstavni prostor in skrb za logistiko. Naslednja etapa na tej poti bo prihodnje leto razstava umetnikov mlajše generacije, vraščenih v goriški teritorij, čez dve leti pa še, predvidoma, razstava Sergia Altieri.

GORICA - Dežela jih zagotavlja od leta 1996

Črpalkarji proti ukinitvi popusta

Nekoč so letno natočili tudi deset krat več goriva

Goriške črpalkarje je vznemirila napoved predsednice dežele Furlanije Julijske krajine Deборе Serracchiani, da bo deželna vlada ukinita popust pri nakupu goriva, ki velja od leta 1996.

V obmejnem pasu je popust vreden 21 centrov pri nakupu bencina in 140 centrov pri nakupu dizla, v ostalih krajih po deželi je popust nižji - 14 centrov za bencin in 9 centrov za dizel. Popusti stanejo deželo 56 milijonov letno, vendar niso ravno učinkoviti. Cena goriva v Venetu je skoraj enaka kot v Furlaniji Julijski krajini; dobavitelji goriva namreč namerno dvignejo ceno goriva, ki jo prodajo črpalkarjem iz Furlanije Julijske krajine, tako da se razlika z Venetom dejansko izniči. Čeprav odločitev deželne vlade o ukinitvi popustov podpirajo tudi sindikati CGIL, CISL in UIL, se z njo nikakor ne strinjajo goriški črpalkarji. O njihovi stiski in težavah nam je včeraj spregovoril Manuel Rizzi, lastnik in upravitelj bencinskega servisa v Ulici Lungo Isonzo Argentina, sicer član stranke Forza Italia.

»Goriški župan je že dvakrat pisal deželi, naj ohrani popuste pri nakupu goriva. Sprašujem se, zakaj jih hočejo sploh ukiniti? Jih mogoče ne zanimajo težave črpalkarjev in nasploh občanov? Ali pa je v ozadju čezmejni dogovor, na podlagi katerega namerno pošiljajo avtomobiliste v Slovenijo in Avstrijo?« Rizzi pojasnjuje, da je po zaslugi deželne popusta cena bencina v Gorici v glavnem enaka kot v Sloveniji. »Dizel pa je v Gorici kljub popustu vseeno za dvajset centov dražji kot v Sloveniji,« priznava in razlaga, da je bilo pred leti v Gorici petnajst bencinskih servisov, do današnjih dni jih je ukinitve proste cone preživelo le deset. »V zadnjih mesecih je prodaja goriva v Gorici spet upadla. Lani smo od januarja do konca oktobra prodali 3.700.000 litrov bencina in 1.700.000 litrov; v enakem obdobju letošnjega leta pa smo prodali 3.300.000 litrov bencina in 1.650.000 litrov dizla,« pravi Rizzi in pojasnjuje, da se je letos na pokrajinski ravni kljub slabim rezultatom v Gorici prodaja goriva kakorkoli povečala, in sicer za 300.000 litrov

bencina in 1.300.000 dizla. »Skupno je bilo v goriški pokrajini natočenih 21 milijonov litrov bencina in 13 milijonov litrov dizla,« pravi Rizzi in navaja znano dejstvo, da so se težave za goriške črpalkarje začele leta 2008, ko so ukiniteli prosto cono. »Do takrat je vsak črpalkar letno prodal tudi od dveh do štirih milijonov litrov goriva, danes smo zadovoljni, če natočimo med 300.000 in 400.000 litrov,« pravi Manuel Rizzi in opozarja, da bi bil z ukinitvijo popustov upad prodaje še večji, kar bi resno ogrozilo delovanje goriških črpalk. (dr)

Težave goriških črpalkarjev so se začele leta 2008 z ukinitvijo proste cone

BUMBAČA

GORICA - Policija

Zahtevajo sveže sile

Zaradi množičnih prihodov prebežnikov imajo goriški policisti polne roke dela. »Ko se bo razširil glas, da v Gorici sprejmemo vse prošnje za pridobitev statusa azilanta, tudi tiste, ki jih v drugih državah zavrnejo, se bo število beguncev še povečalo. To bo povzročilo še več težav. Ko policisti izsledijo skupino prebežnikov, se morajo odreči preventivnim akcijam, ki jih drugače opravljajo,« opozarjajo iz sindikata UGL in kot primer navajajo osebe železniške policije, ki je v terek moralo opustiti svoje redno delo, ko je na postaji izsledilo skupino beguncev.

»Večji del prebežnikov so že zavrnilo tako v Avstriji in Sloveniji kot tudi na Madžarskem, v Grčiji in Nemčiji, čeprav bi morali na podlagi dublinskega dogovora opraviti identifikacijski postopek v prvi državi, v katero so begunci vstopili,« pravi Mario De Marco iz sindikata UGL in dodaja, da so v prejšnjih letih francoski, avstrijski in slovenski policisti vračali v Italijo vse begunce, ki so imeli pri sebi katerikoli dokaz, da so pred prečkanjem meje bili na italijanskem ozemlju. Iz sindikata opozarjajo, da je goriška policija kadrovsko podhranjena, zato zahtevajo okrepitev policijskih vrst predvsem z mladimi silami, saj je srednja starost tukajšnjih agentov visoka. Po De Marcovem mnenju bi v Gorico morali poslati policiste letkega oddelka iz Padove, saj nekateri med njimi že poznajo mesto. Sindikat UGL zahteva tudi okrepitev urada železniške policije, v katerem je le dvajset uslužbencev. In še poudarja, da bi morali biti postopki za fotografsko identifikacijo pribežnikov hitrejši. Na fotografijo je včasih treba čakati 24 ur, čeprav bi z okrepitvijo pristojnega urada lahko vse skupaj opravili veliko prej, trdijo v UGL.

FOLJAN

Doživljanje vojnih grozot

Pri združenju Sentieri di Pace so razvili projekt za doživljanje grozot prve svetovne vojne skozi pripovedi in srečanja na prizoriščih bojev. Dežela je projektu zagotovila 49.500 evrov prispevka, njegovo izvajanje se bo začelo 18. decembra s srečanjem »Natale in trincea« (Božič v strelskih jarkih), ki ga prirejajo v dolini bersaljerjev in se ga bo udeležilo petsto dijakov iz raznih šol iz vse pokrajine. Projekt se bo nadaljeval prihodnje leto s srečanji ob kostnici v Redipulji, v Cordenonsu in Casseglanu. Promocijski material bodo pripravili v italijanskem in angleškem jeziku, poslali ga bodo tudi v Budimpešto, Milan in na Dunaj.

NOVA GORICA - Se povečuje število obolelih zaradi raka pljuč

Tudi tobak ubija

Kadi skoraj vsak četrti prebivalec, star od 15 do 64 let - Povprečno 70 novih odkritih primerov raka letno

November je mesec boja proti zasvojenosti, strokovnjaki v tej luči opozarjajo tudi pred škodljivostjo tobaka. V Goriški regiji je tako kot v Sloveniji vsaka peta smrt zaradi raka posledica raka pljuč, ki ga je v skoraj 90 odstotkih moč pripisati kajenju.

»V letu 2011 je v regiji umrlo 66 prebivalcev zaradi pljučnega raka. V zadnjem desetletju se povečuje število obolelih. V regiji imamo povprečno 70 novih odkritih primerov letno, dve desetletji nazaj pa 57 primerov. Večino teh smrti bi lahko preprečili z dokazano učinkovitimi ukrepi nove tobačne zakonodaje v Sloveniji,« opozarja Marko Vudrag, predstojnik novogoriške enote Nacionalnega inštituta za javno zdravje, kjer je včeraj potekal strokovni posvet na temo Slovenija brez tobaka.

Podatki kažejo, da v regiji delež kadilcev ne odstopa pomembno od nacionalnega deleža in se v zadnjem obdobju ni spremenil. Kadi skoraj vsak četrti prebivalec, star od 15 do 64 let, več moških kot žensk. Med letoma 2008 in 2012 se je delež kadilcev zvišal, in sicer zaradi zvišanja med ženskami, medtem ko med moškimi v deležu kadilcev ni bilo spre-

memb. »Kaditi začnejo in nadaljujejo večinoma mladostniki in mladi odrasli, kar ve in izkorišča tudi tobačna industrija,« svari Vudrag. Štirje od desetih 15-letnikov so že kdaj kadili. Raziskave kažejo, da vsaj enkrat na teden ali pogostejše kadi vsak osmi 15-letnik, med spoloma pa ni razlik, zato je pričakovati porast primerov raka pljuč zlasti med mlajšimi ženskami v rodnem obdobju, kar je dodatna neželena posledica kajenja. Ogroženi pa niso le kadilci, temveč v enaki meri tudi ljudje v njihovi okolici, torej pasivni kadilci.

»Tobačni dim vsebuje približno 4.000 različnih kemičnih snovi, od katerih jih je vsaj 250 kancerogenih, torej povzročajo raka. Cigaretni dim in kajenje pa ne povzročata samo raka, temveč še druge bolezni, denimo težave s cirkulacijo krvi, kap, srčno-žilne bolezni, bronhitis, kronično obstruktivno pljučno bolezen, bolezni dlesni...« našteva Vudrag, ki apelira na popolno opustitev kajenja. Raziskave namreč kažejo, da je prenehanje kajenja vselej koristno zdravju, ne glede na to, koliko časa je posameznik pred tem kadil. Vudrag navaja, da se že po treh mesecih izboljša delovanje pljuč, manj je kašlja, zamašenih sinusov, utrujenosti in težkega dihanja. Po enem letu se nevarnost za srčni infarkt zmanjša za polovico, 15 let po prenehanju kajenja pa se tveganje za možgansko kap povrne na enako raven kot pri ljudeh, ki niso nikoli kadili. »Zaradi cigaretnega dima so še zlasti ogroženi otroci in bodoče mamice ter njihovi nerojeni otroci, saj tobačni dim z vsemi negativnimi snovmi preko posteljice deluje in vpliva tudi nanje,« je nazoren predstojnik. (km)

DOLENJE Priznanje navezi Collio-Brda

V Dolenjah je včeraj potekal tradicionalni praznik ob svetem Martinu, ki ga prireja združenje Coldiretti in bančni zavod Banca Popolare di Cividale. V okviru praznovanja je priznanje »Falcetto d'oro« prejel kuharski mojster Emanuele Scarello iz restavracije Agli Amici iz kraja Godia; priznanje »Foglia d'oro« pa so izročili čezmejnemu območju Collio-Brda, za katerega si prizadevajo, da bi ga vpisali na Unescov seznam svetovne dediščine. Pri pripravi in vodenju projekta sodeluje župan iz Dolenj Diego Bernardis, ki ga je ravno zaradi njegovih čezmejnih prizadevanj pohvalila deželna svetnica Severne lige - to se pravi njegova strankarska somišljenica - Barbara Zilli. Na prazniku je deželno vlado predstavljal odbornik Cristiano Shaurli, medtem ko je mašni obred daroval bivši goriški nadškof Dino De Antoni.

NOVA GORICA - V soboto Martinovanje na trgu: poleg vina tudi tržnica dobrot in gosak Gogo

V Novi Gorici se bo martinovanje v soboto od 16. ure. Na Bevkovem trgu bo poleg vinske na voljo tudi kulinarčna ponudba, ki jo pripravljajo okoliški gostinci, kmetje in turistična društva. Obiskovalce bo med drugimi zabaval gosak Gogo, nova maskota in ambasador martinovega na Goriškem.

Popoldan bo na osrednjem novogoriškem trgu torej veselo ob zvokih glasbe skupin Dej še'n litro in Prizma. Z velike tržnice dobrot bo dišalo po dimačih jedeh, ki jih bodo pripravili na kmetiji Barkola, kmetiji Slavček, pri vinarstvu Jejčič, Vina Colja, kmetija Hubjani, ošterija Branik, restavracija in vinoteka Mama, ošterija Žogica, restavracija Vrtnica, Fabrika, Splendid bar, Turistično društvo Ozeljan-Šmihel in Vinoteka Solum. Goste bo s stand-up komedijo nasmejal Matjaž Javšnik.

Dogajanje bo popestril krst vina z »župnikom Bonificijem« iz priljubljene nadaljevanke Ena zlahtna štorija, v kateri župnika upodablja novogoriški igralec Milan Vodopivec, spominska polnitev vina in srednjeveška tiskarna. V primeru slabega vremena bo martinovanje potekalo v bivši karavli v Solkanu.

»Ni pa naključje, da letošnje martinovo v Novi Gorici simbolno povezujemo z največjo zgodovinsko privlačnostjo mesta, grobnico Burbonov, zadnjih potomcev slovite francoske kraljeve rodbine, ki so se zatekli na Goriško,« dodaja Dejana Baša, vodja Turistične zveze - TIC Nova Gorica in spomni na najbolj znano legendo o Martinu, zaščitniku vina, ki izhaja iz Francije, kjer naj bi se skromni Martin skril, potem ko so mu ponudili škofovo mesto, njegovo skrivališče pa naj bi izdalo prav gaganje gosi.

NOVA GORICA - Ob bližajoči se 70-letnici

V Bevkovi knjižnici zbirajo spomine na gradnjo mesta

Graditelji Nove Gorice pred sedemdesetimi leti

Ob bližajoči se 70-letnici začetka gradnje Nove Gorice so se v knjižnici Franceta Bevka odločili, da jo obeležijo na poseben način, in sicer z dnevom zbiranja spominov na začetek gradnje in prva desetletja mesta. Dogodek pripravljajo skupaj z Goriškim muzejem ter Pokrajinskim arhivom v Novi Gorici. Zbirali bodo fotografije in razglednice mesta Nova Gorica ter spomine in pripovedi na nastanek mesta za obdobje 1947-1969.

Gradivo, ki ga bodo obiskovalci prinesli, bodo skenirali ali fotografirali in jim ga takoj vrnili. Skupaj z lokalnimi zgodovinarji bodo prisluhnili in zapisali njihove pripovedi. Zgodbe, opremljene s prinesenimi fotografijami, bodo objavili na spletnem portalu Kamra (www.kamra.si), v prihodnjih letih pa bodo temo obdelali tudi v zborniku. Na ta način želijo zabeležiti spomin na začetek gradnje, shraniti osebne spomine, jih deliti z mlajšimi generacijami, predstaviti na sodoben način, jih iztrgati pozabi, dati vrednost majhnim in velikim podrobnostim iz življenja mesta. Spomine bodo zbirali v knjižnici jutri od 10. do 18. ure in v soboto med 8. in 12. uro. (km)

GLOSA

Berlin ali kako žalostno, da smo podobni Madžarom

JOŽE PIRJEVEC

Po desetih letih sem za dalj časa spet v Berlinu. Vtis imam, da se mesto v tem obdobju ni dosti spremenilo. Center, ki gre od Brandenburških vrat do Potsdamskega trga je še vedno široko razprt, kar opozarja na strašno bombardiranje, ki ga je prestolnica doživela med drugo svetovno vojno. Od njenega historičnega jedra ni praktično nič ostalo. V ta vakuum se je vgnezdila drzna arhitektura, ki močno diši po Ameriki in je včasih posrečena, včasih pa tudi ne. Še najbolj ponesrečen se mi zdi spomenik holokavstu, sestavljen iz gozda sivih blokov, podobnih nagrobnim kamnom ali krstam, od katerih so nekateri visoki kot prčke (in so za to tudi uporabljeni), drugi pa pravi monoliti. Če se je umetnik, ki je načrtoval to obeležje, inspiriral pri starodavnih židovskih pokopališčih, kakor je na primer tisto v Pragi, je treba reči, da je streljal mimo. Nič sakralnega ni v tem cementnem labirintu.

Berlin pa ne kliče v spomin samo grozot druge svetovne vojne, ampak tudi hladno vojno, ki ji je sledila. V enem od sedežev Bundestaga sem videl razstavo, ki me je presunila: nekaj segmentov zidu, ki je med leti 1961-1989 delil mesto na dvoje in je s svojo brutalnostjo zgornjo govoril o zgrešenosti komunističnega režima, kakršnega so Sovjeti vsilili Vzhodni Nemčiji. Na vsakem od segmentov, je napisano število mrtvih, ki jih je v določenem letu zahteval ta strašni zid. Seveda je misel hitela k zidovom, ki ločijo Izrael od Palestine, ZDA od Mehike, in tistim, ki so se v zadnjem času dvignili sredi Evrope in celo, če sem pravilno poučen, na slovensko-avstrijski meji. Nisem pričakoval, da bomo Slovenci padli tako nizko. Kako žalostno, da smo podobni Madžarom.

Nemci so se v tem smislu več naučili od zgodovine, saj za enkrat zidov ali pregrad iz bodočih žic na svojih mejah ne nameravajo po-

staviti. Celo Rusom, o katerih ne moremo reči, da bi se ob svoji zasluženosti zmagi leta 1945 v Berlinu gentelmsko obnašali, so marsikaj pokazali. O tem me je prepričal sprehod po Unter den Linden, ki me je ondan peljal mimo bivše sovjetske, sedaj ruske ambasade. Ob ograji, ki loči mogočno poslopje od ceste, je bil pločnik nastlan s cvetjem, ki so ga prinesli ljudje v znak solidarnosti ob nedavni letalski nesreči na Sinaju, v kateri je izgubilo življenje več kot dvesto turistov iz St. Peterburga, med njimi tudi otroci. Zaradi tega je bilo med šopki polno plišastih medvedkov in drugih igrač, kar me je z ene strani raznežilo, z druge pa mi tudi dalo misliti, kako naivna je mentaliteta sodobnega človeka-mase.

O tem več kot zgovorno govori mrzlica, ki je zajela Berlin ob zadnjem spektaklu, vezanem na neizčrpno zgodbo o borbi med dobrim in zlim, v kateri nastopa James Bond. V velikih kinodvoranah ne predvajajo drugega filma, v veleblagovnicah britanski agent "z dovoljenjem ubijati" triumfira celo nad Božičem. V osrednji berlinski štacuni, Ka DE WE (Kaufhaus des Westens), je celo razstavljen Bondov zadnji avtomobil znamke Maserati, okrog katerega je stalna množica pobožnih fotografov. Triumf zahodnega potrošniškega okusa.

Kljub tem nekoliko porogljivim opažanjem, sem vedno znova presenečen nad vitalnostjo nemškega naroda. Pred davnimi leti sem imel v gosteh starejšo profesorico z Bavarske, ki sem jo peljal na Bled, da se postavim z lepoto naše dežele. Ko sva se sprehajala okrog jezera, sem ji v pogovoru dejal, da bi bili Nemci prvi v Evropi, če ne bi zakuhali dveh vojn. Takoj nato bi se ugriznil v jezik, ker sem opazil, da jo je moja opazka prizadela. Danes moram reči, da so prvi v Evropi, kljub temu, da so obe svetovni vojni izgubili.

VREME OB KONCU TEDNA

V soboto prihaja prevetritev ozračja

DARKO BRADASSI

Že pretekli četrtek smo pisali o veliki stanovitnosti in o za ta čas zelo visokih temperaturah v višjih slojih. Ob koncu preteklega tedna je ničla za las zagrešila višino 4000 metrov. V zadnjih dneh se je ozračje v višinah še dodatno segrelo in doseglo nove presežnike. Radiosonda iz Campoformida pri Vidmu je v terek opoldne namerila ničlo na višini 4354 metrov, temperatura na višini 1500 metrov v prostem ozračju pa se je povzpela do +15,4 stopinje Celzija. Ni treba posebej poudarjati, da v je višinah dogajanje povsem poletno. Ničla je za okrog 2000 metrov višja od dolgotrajne normalnosti, temperatura na višini 1500 metrov pa presega normalnost za 12 stopinj Celzija. V gorah so bile temperature v teh dneh zelo visoke, v sredo pozno zvečer je, denimo, deželna meteorološka opazovalnica na Višarjah in na Zoncolanu namerila okrog +14 stopinj Celzija, medtem ko so bile v nižinah in ob morju zaradi izrazitega temperaturnega obrata občutno nižje.

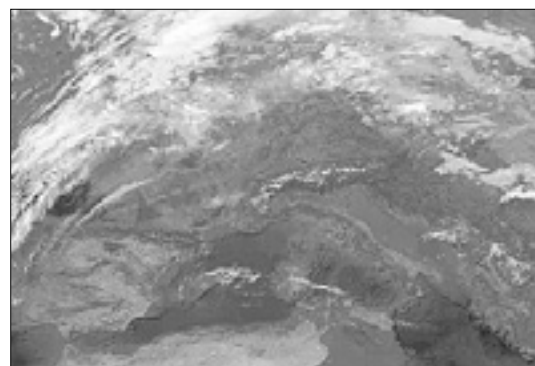
Zaradi velike stagnacije ozračja se je v nižjih slojih kopičil zelo vlažen zrak, stopnja relativne vlage se je marsikje vsaj občasno približala 100 %, torej popolni nasičenosti zraka z vodno paro. Ozračje je bilo pogosto zamegljeno, občasno je nastala megla. Zaradi velike stagnacije je precejšnja tudi stopnja zračne onesaženosti.

Vremenska slika se tako še naprej odvija med občasnimi sončnimi žarki in občasno meglo ali vsaj povečano vlažnostjo. Odvisno od kraja do kraja in od časa, zdaj prevladujejo prvi, zdaj drugi. V glavnem se največ vlage zadržuje do okrog nadmorske višine okrog 100-150 metrov zlasti v nočnih ali jutranjih urah. Prevladuje pa seveda še naprej anticiklon, soliden in neomajen, ki zagotavlja popolno stanovitnost in nas obvaruje pred vremenskimi frontami, ki se pomikajo proti vzhodu po občutno bolj severnih vzporednikih.

Danes in jutri se vremenske razmere ne bodo bistveno spremenile, nadaljevala se bo igra med vlago in sončnimi žarki. Kje in kdaj bo prevladovala prva, kje in kdaj drugi, je težko napovedati. Kot smo že pisali, bi zadostovala manjša sapica za vsaj delno prečiščenje ozračja. Kaže vsekakor, da bo tehna vsaj danes in jutri obvisela bolj na strani vlage.

V soboto se bo onstran Alpskega grebena pomikala proti vzhodu solidna hladna vremenska fronta z zalogajem razmeroma hladnega severnejšega zraka, ki bo obrobno in deloma oplazila tudi naše kraje. Njen prehod bo zadostoval za prevetritev ozračja. V soboto bo zapihala burja, od severovzhoda bo začel pritekati hladnejši zrak. Ničta izoterma se bo močno spustila, ozračje se bo zlasti v višinah občutno ohladilo. V nižinah bomo namerili kakšno stopinjo Celzija manj kot v sedanjem dogajanju, zlasti pa se bo zmanjšala stopnja vlage, burja pa bo povečevala občutek mraza. Razmere bodo zelo različne od minulega dogajanja. Ozračje se bo tudi prečistilo. V nedeljo bo prevladovalo delno jasno ali zmerno oblačno vreme in bo v primerjavi z minulim dogajanjem zlasti v nočnih urah precej hladneje. Še bo pihala burja.

Na sliki: anticiklon je zaenkrat še neomajen

ISTRA - Odkup deleža propadlega Primorja

Komunala Koper postala delničar Primorskih novic

KOPER - Komunala Koper je včeraj na javni dražbi za 182.500 evrov odkupila 16,9-odstotni poslovni delež Primorja v stečaju v časopisni družbi Primorske novice. Za nakup so v komunali zainteresirani, ker družba izdaja istoiemenski časnik, ki je dnevnik s pretežno lokalnimi vsebinami in gradnik vrednot prebivalcev v njihovem okolju, so sporočili iz Komunale.

Časopis z dolgoletno tradicijo v lokalnem okolju ima velik pomen za obveščenost javnosti in ne nazadnje tudi za razvoj gospodarskih in drugih dejavnosti ter za razvoj in prepoznavnost lokalnega okolja kot celote, so še prepričani v Komunali Koper. Z nakupom deleža v družbi Primorske novice želijo zagotoviti »transparentno, javno in dolgoročno stabilno lastništvo, ki bo omogočilo nadaljnji razvoj neodvisne regijske založniške dejavnosti.«

Ob tem so povzeli tudi besede vršilca dolžnosti direktorja Komunale Gašparja Gašparja Mišiča, po čigar besedah namen naložbe ni zgolj ustvarjanje dobička, ampak kot javno podjetje na prvo mesto postavljajo javni interes: Namen je torej zagotovitev dolgoročno finančno vzdržnega in stabilnega poslovanja družbe Primorske novice, kar bo ne nazadnje imelo pozitivne učinke na zaposlene, da niso stalno obremenjeni in pod pritiskom lastnikov.

Pred časom je sicer Komunala Koper po poročanju Primorskih novic oddala tudi nezavezujočo ponudbo za Istra-benzov delež v družbi Adriafin, ki ima sama večinski, 77-odstotni delež v Vinakopr. Glavni namen naj bi v tem primeru bil obdržati Vinakoper v domačih rokah.

Včerajšnja prva strank dnevnika Primorske novice

Rumiz gost Italijanskega inštituta v Ljubljani

LJUBLJANA - V viteški dvorani Muzeja novejša zgodovine Slovenije v Ljubljani (Celovška cesta 23) bo tržaški novinar in pisatelj Paolo Rumiz danes ob 17.30 predstavil svojo knjigo Kot konji, ki spijo stojatelj (Come cavalli che dormono in piedi). Z avtorjem se bo pogovarjal novinar in pisatelj Ervin Hladnik Milharčič. Pogovor bo potekal v italijanskem in slovenskem jeziku. Dogodek organizira Italijanski inštitut za kulturo v Sloveniji v sodelovanju z Muzejem novejša zgodovine Slovenije.

Avgusta 1914, ob pričetku prve svetovne vojne, je bilo več kot sto tisoč prebivalcev Trenta in Trsta, ki sta pripadala habsburški monarhiji, poslanih na vzhodno fronto. Številni se nikoli niso vrnili in so še danes pokopani na slovaških, poljskih in ukrajinskih vojaških pokopališčih. Rumiz, novinar in popotnik, se je odločil poiskati padle, na katere se ob uradnih slovesnostih krivoma nihče ne spomni. Gre za sugestivno in potrebno popotovanje po spominih Evrope, ki lahko le s spravo mrtvih in živih, prebivalcev vzhoda in zahoda, najde smisel svoje skupne poti, piše v vabilu za današnjo predstavitev.

V Piranu o knjigi Usidrali smo se na morju

PIRAN - V Pomorskem muzeju Sergej Mašera v Piranu bodo danes ob 11. uri predstavili knjigo Nadje Terčon Usidrali smo se na morje, ki govori o vzpostavitvi slovenskega pomorstva v letih 1945-1958. O knjigo bodo spregovorile avtorica, recenzentka Marta Verginella in oblikovalka Mateja Tomažinčič, gost prireditve bo pevec Nace Junkar.

PISMO UREDNIŠTVU

O grški agori in ... kajpak o rimski

Danes med odlaganjem starih časopisov v posebno škatlo za v kanto odpadnega papirja sem naletela v pismih uredništvu Primorskega dnevnika z dne 26. septembra 2015 na pismo Živke Peršič z naslovom: "Res, Agorà je grška". V njem se pa opravičuje ... "za napako", ki jo je želela tudi sama popraviti, v naglici se ji je zareklo, a gospod Gašperlin jo je prehitel in pravilno opozoril bralce.

Gre in ne gre za napako ... tokrat pri obih. Še največja je po mojem mnenju, ki sem kleta nacionalistka, da ne rečem lokalpatriotka - nanjo se pa bržčas ni omenjeni časnikar obregnil - da si gospa Živka ne upa posloveniti grškega izraza in ga zaradi tega niti ne sklanja in materinščino - hočeš nočeš - tudi ona spreminja v drugače gneздо.

Torej razčisti ta plac alias trg za mestne shode napišite kar po slovensko: agora (brez naglasa), agori, pri agori, z agoro in tako dalje. Agore, agoram, z agoram, pri agoram ... in tako naprej. Prav lepo zveni, le priznajte. Na spletu - našem, slovenskem ali na italijanskem, lahko tudi v kakšnem drugem tujem jeziku pa si natipkajte grško agoro in nato rimsko, tudi v množini, pri nas s pomočjo kakšne slovnice imate celo možnost, da ju pričarate tudi v dvojini, kar niso mačje solze in niti mačji kašelj. Ne bo samo silno poučno, marveč tudi na moč zabavno. Pa lep pozdrav. Ne, še to.

Ne zamerite, da sem vam to pot izjemoma poslovenila priimek. To pa le zato, ker sem v isti številki Primorca naletela na dva člančiča, kjer se glosatorja zdravo spotikata ob malomarno rabo našega jezika. Naslova sta ne samo

posrečena, marveč tudi zgovorna: "Jezik deveta briga" in "Nova toponomastika:

Glinščica po finkso?" Sodim, da s to malo, sicer ilegalno intervencijo ali, povedano bolj grobo, manipulacijo, bo postala slovenščina ne samo v mestu, na odprtem, temveč tudi na straneh Primorskega dnevnika malce bolj razvidna, kar tako radi naglašujemo in včasih naravnost presunljivo jokamo in stokamo, ker ta naravnost sanjana razvidnost (po laško visibility) očitno precej kasni in zastaja, oziroma napreduje malodane po polže in je konec koncev še precej zamegljena, sami pa za to razvidnost ne mignemo niti z mezinčkom, niti s palčkom, le s kazalčkom kažemo na druge, češ ti si kriv in vsi vi, mi smo samo po sebi umevno brez tadla (beri brez lise in madeža), ko da se nas ta težnja ne tiče, čakamo normalizacijo in izboljšave le od drugih, ki se jih dejansko ta zadeva neposredno skoraj ne tiče ali veliko manj kot nas; prepričani smo, da bodo predvsem oni pripomogli k naši svetli razvidnosti ali prosojnosti, namesto da bi jo bolj ali manj zavirali ali bili do nje čisto brezbržni. Magari vzpodbujeni od našega že kroničnega protestiranja in godrnjanja. Češ affari tuoi, vaš problem.

Na tihem pa vseeno marsikdo fatalistično upa, da bomo na vsem lepem zasijali kot sonce, z vsemi streščami na svojem mestu, brez ene same pike na i. In nič zastarelo poitalijančenega balasta na sebi. To so tudi moje goreče sanje. Ponočne in one pri belem dnevu v budnem stanju. Lepo se imejte.

Jolka Milič

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786350
faks 040 7786339
sport@primorski.eu

Primorski
dnevnik

Edy Reja Kurtić ...

LJUBLJANA - V intervjuju za slovenski športni dnevnik Ekipo je nogometaš Atalante Jasmin Kurtić novinarju povedal, da ga je pred odhodom na zbor slovenske reprezentance ustavil in nagovoril trener Edy Reja. »Čeprav gre za sina slovenskih staršev, po navadi govoriva italijansko, toda tokrat se je pripravil in mi povedal v našem jeziku. Dejal je, da že ima rezervirano letalsko vozovnico za pot v Francijo, saj si želijo tam spremljati nastope izbrane vrste domovine svojih prednikov ter zanjo navijati. Zabrul mi je, naj se ne vrnem brez slovenske uvrstitve na Euro.«

Ngapeth suspendiran

Med vračanjem iz Ljubljane, kjer je s svojo Modeno pred enim tednom odigral srečanje odbojarske Lige prvakov proti ACH-ju, je bil francoski odbojarski as Earvin Ngapeth vpleten v prometno nesrečo nedaleč od Modene. Francoz je iz kraja nesreče pobegnil, na tožilstvu v Modeni se je oglasil le 5 dni kasneje. Moštvo DHL ga je zaradi neodgovornega obnašanja med tem suspendiralo. Sicer Ngapeth ni nov kaznivim dejanjem: lani je bil obtožen vožnje brez vozniškega dovoljenja, v juliju je s pestjo udaril železničarja v Parizu.

NAŠ POGOVOR - Kubanski rekorder v skoku v višino Javier Sotomayor

Rekord, doping, »bloque«

Kralj v eni izmed disciplin kraljice športov. To bi lahko bila prava definicija za kubanskega skakalca v višino Javierja Sotomayorja, ki je pred kratkim gostoval v Italiji. Na Apeninski polotok je nekdanji vrhunski športnik prispel, ker so v kraju San Dona di Piave odigrali tekmo v dobrodelne namene med novinarji iz Veneta in italijansko reprezentanco pevcev. Tekmo je priredilo vsedržavno združenje Italija-Kuba za nabirko zdravil v korist otrok z rakastimi obolenji, saj zaradi embarga Kuba teh zdravil sama ne sme kupiti.

Javier Sotomayor tudi skoraj 15 let potem, ko je obesil copate na klin, je še vedno pojem skakanja v višino, saj tudi po tolikih letih si lasti svetovne rekorde tako na odprtem (rekord 2,45 cm je postavil leta 1993 v španski Salamanci), kot na pokritem (2,43 cm v Budimpešti leta 1988).

Kuba je že več kot pet desetletij, točneje od leta 1962, pod ekonomsko blokado s strani Združenih držav Amerike. Predsednik ZDA Obama je sicer napovedal odpravo embarga in letos so znova odprli tako kubansko veleposlaništvo v ZDA kot Ameriško na Kubi. Kako bi lahko vplivala odprava blokade na kubanski šport?

Odprava tako imenovanega »bloque« bi koristila Kubi na vseh področjih. Ves svet se strinja s tem, da se končno odpravi blokado, ki ne sodi več v sodobni svet. Kubanski šport je uspešen vsem težavam navkljub, a prepričan sem, da bi lahko rezultate v bodoče še izboljšali.

V obdobju, ki sem ga preživel na Kubi, sem treniral v šolski ekipi v mestu Guantanamo. Igralci so bili fizično zelo sposobni, motivirani in polni veselja do športa. A primanjkovala so celo žoge in ostale osnovne potrebščine za športno udejstvovanje.

Ravno to je bistvo. Zaradi ekonomske blokade smo bili prikrajšani za marsikaj, a največji problem je bil v tem, da nismo smeli kupovati cele vrste prepotrebni stvari. Tako na zdravstvenem področju, kar je seveda huje, a tudi na športnem. Toda problemi še niso rešeni, ker nakup nam je še vedno onemogočen.

Kakšni so vaši spomini na tisti dan v Salamanci, ko ste se povzpeli na »vrh sveta«?

Spomini so enkratni za oba rekorda, ki sem ju tam postavil (2,43 leta 1988 in 2,45 leta 1993, op.p.). Nikakor si ne bi mislil, da bo moj rekord zdržal toliko let in da bom še dandanes svetovni rekorder, saj nisem bil prepričan, da sem skoke opravil brezhibno.

V vaši karieri ste dvakrat »padel« na doping kontrolah. Sam ste vedno zatrjevali, da niste nikoli užival nedovoljenih sredstev, celotna Kuba je bila na vaši strani. Kako ste se počutili v tistem obdobju?

Počutil sem se zelo slabo, zlasti zato, ker se nisem nikoli posluževal nedovoljenih sredstev in sem bil torej povsem nedolžen. Nikoli nisem potreboval dopinga. Prvič so me obtožili uporabe kokaína, a smo dokazali, da bi bilo nemo-

goče zaslediti to poživilo le na eni kontroli, saj sem uspešno preстал nič koliko doping kontrol tako malo pred, kot malo po tisti kontroli. Drugič pa so me »ulovili« po že končani karieri in menim, da je šlo za politična spletkarjenja.

Ali mislite, da je problem dopinga še zelo aktualen. So se morda z leti stvari izboljšale?

Ne da se primerjati. Kdor se poslužuje dopinga, to početje skriva, torej ni mogoče vedeti, kolikšen odstotek tekmovalcev je v devetdesetih letih je-

malo poživila in koliko jih to dela danes. Seveda bi bila moja želja, da si ne bi nihče pomagal z nedovoljenimi sredstvi, a gre za pobožno željo, tako da je edini način reševanja problema neizprosni boj proti dopingu.

V Italijo ste prispeli zaradi tekme v dobrodelne namene, ki jo je organiziralo italijansko-kubanskega prijateljstva.

Zelo me je veselilo. In navdušil me je sprejem igralcev in gledalcev. Italijanski pevci so bili čudoviti in so se zavedali

pomembnosti dogodka, saj smo zbirali sredstva za nakup zdravil za hudo bolne kubanske otroke. V Italiji se vsekakor vedno počutim enkratno.

Kuba ima zdaj v latinski Ameriki veliko prijateljskih držav, kjer deluje na tisoče kubanskih zdravnikov. Kakšno pa je sodelovanje na športni ravni?

Tudi v športu je sodelovanje iz leta v leto večje. V latinski Ameriki, a tudi v Afriki in ostalem delu sveta, je veliko kubanskih trenerjev in igralcev, njihov število pa rase iz leta v leto. (I.F.)

ZASTOR NAD ŽENSKO TENIŠKO SEZONO

Italijanski veliki kalibri odhajajo

Ko listje začenja padati iz dreves je tudi čas, ko se teniška sezona bliža koncu. Tenis je namreč šport, ki je bolj primeren za »outdoors«, oz. za igrišča na odprtem, medtem ko se »indoor« igrišča uporabljajo v glavnem med zimsko pripravo. US Open, ki se je vršil septembra, je bil tudi zadnji slam leta. Sledil mu je Master, tako imenovani WTA Finals, ki se je zaključil v nedeljo 1. novembra v Singapurju, kjer je nepričakovano slavila Poljakinja Agnieszka Radwanska.

Štirje Slami (Australian Open, Roland Garros, Wimbledon in US Open) ponazarjajo najprestižnejše turnirje, WTA Finals pa je zaključni turnir, na katerem le osem najboljših igralk na svetu tekmuje v singlu in dvojicah. Letošnja odsotnost Serene Williams (ameriški mediji poročajo o njeni nosečnosti) je gotovo pustilo odprta pot vsem osmim igralkam, da se prebijajo do finala in to je tokrat izkoristila Radwanska, ki je osvojila turnir in v finalu premagala Petro Kvitovo z rezultatom 6:2, 6:4.

Posebna pozornost pa gre Italijankam, ki so letos dosegale odlične rezultate. Flavia Pennetta (na fotografiji) je prejšnji teden objavila pismo, v katerem se je javno zahvalila vsem osebam, v katerem se je javno zahvalila vsem osebam, ki so bile ob njeni strani v dolgoletni karieri in se tako dokončno poslavlja od teniškega sveta. Po 33 letih posvečenih tenisu, in po neverjetni osvojitvi zadnjega US Open-a, je Pennetta mirno-

dušno izjavila, da tale odločitev predstavlja zanjo novo poglavje v njenem življenju.

Kmalu zatem je Roberta Vinci, druga velika protagonistka letošnje teniške sezone izjavila, da bo tudi zanjo prihodnje leto njeno zadnje leto na teniškem odru. Olimpijske igre v Riu predstavljajo zadnjo etapo v karieri Apulijke, ki se je letos nepričakovano in neverjetno prebila do finala US Opena, mesec kasneje pa še do polfinala Masterja B na Kitajskem, kjer so bile povabljene igralk, ki zasedajo pozicije od 9. do 20. mesta na svetovni teniški lestvici. Tudi ob tej priložnosti se je presenetljivo priborila do polfinala, kjer je klonila suvereni in tudi najstarejši igralki masterja Venus Williams.

Vinci jeva trenutno zaseda enajsto mesto na svetovni lestvici, in bo končala sezono kot petnajsta igralka. Vinci jeva ima tri glavne cilje. Prvi cilj je osvojitve enega od štirih Slamov, kar ji bo zelo težko uspelo, čeprav je prav letos pokazala, da je vse mogoče, potem ko je premagala skoraj »nepremagljivo« Sereno Williams in se prebila do finala. Drugi prav tako tako ambiciozen cilj je osvojitve olimpijske medalje v Riu. Olimpijski teniški turnir se bo odvijal avgusta 2016 na cementu, ki je Vinci jeva najljubša podlaga. Nazadnje, tretji cilj 32-letnice iz Taranta je priti v lestvico top 10 teniških igralk na svetu. Ključ za izpolnitev slednjega cilja je začeti zmagovati takoj na začetku naslednje teniške sezone, saj Vin-

cijeva nima tedaj za braniti večjih rezultatov in posledično točk, ker je bila lani v istem obdobju izločena že v prvem ali drugem krogu. Če bo talentirana Apulijka dosegla okrog 2000 pik od januarja do septembra, bo »sanije top 10« zelo verjetno uresničila. Zaenkrat so pred Vinci jevo, na svetovni teniški lestvici, Venus Williams, Carla Suarez Navarro, Karolina Pliskova in Timea Bacsinszky, to so teniške igralk, ki morajo potrditi v začetnih mesecih 2016 veliko več točk kot Vinci jeva. To daje pogum in motivacijo talentirani igralki, da vztraja vsaj še za eno leto na tej poti.

V naslednjih dveh letih bosta torej teniško profesionalno kariero zapustili dve veliki ženski. Lahko pa pričakujemo, da bo podobne načrte imela tudi Francesca Schiavone, upoštevajoč njeno starost in ranking, ki ga zaseda, in se oddaljuje od prvih sto na svetu. Trije veliki kalibri italijanskega ženskega tenisa zaključujejo kariero. Ostajata naprej v igri nekoliko mlajši igralki Sara Errani in predvsem Camila Giorgi, to je teniški igralki, ki imata popolnoma drugačen stil igre, ampak sta pripravljene in zmogni presenetiti ob vsakem njenem nastopu.

Paola Cigui

17. pokal Lošinja

Na Malem Lošnju na Hrvaškem je minuli konec tedna potekal 17. Pokal Lošinja. V konkurenci 120 jadralcev iz Italije, Slovaške, Češke in Poljske so nastopili tudi člani JK Čupa in TPK Sirena. Odličen 6. je bil Tinej Sterni član TPK Sirena (na fotografiji), 9. pa Jan Pernarcich (JK Čupa). Uvrstitve ostalih jadralcev: 19. Giorgia Sinigoi (JK Čupa), 46. Luca Centazzo (TPK Sirena), 50. Leo Filipović (TPK Sirena), 59. Elena Lo Cascio (JK Čupa), 69. Jan Zuppin (TPK Sirena), 83. Saša Pahor (JK Čupa), 89. Rok Golemac (JK Čupa), 100. Iztok Kalc (TPK Sirena).

Ruzzierju hrvaški naslov

Na zadnji tekmi (skupno jih je bilo 8) trofeje Alpe Adria je lojnerski hitrohodec Fabio Ruzzier v Zagrebu tekmoval na 5 km in s časom 28:14 zasedel 7. mesto. Ker je tekmovalje veljalo tudi za hrvaško državno prvenstvo, je Ruzzier osvojil lovoriko v kategoriji M60. Ruzzier je že pred časom osvojil trofejo Alpe Adria: z 297 točkami je zmagal pred Hrvatoma Haurbrihom. V prihodnji sezoni bo prva tekma trofeje Alpe Adria 27. marca v Sežani v okviru Malega Kraškega Maratona.

ZŠSDI - Imenovali so nove načelnike oziroma načelnice panožnih komisij

»Roza« vodstvo komisij

»Za specifično strokovno problematiko oz. problematiko posameznih športnih panog lahko izvršni odbor ustanovi posebne tehnične ali panožne komisije, ki so lahko deželne ali pokrajinske značaja,« piše v členu 8.1 pravilnika Združenja slovenskih športnih društev v Italiji (ZŠSDI), v nadaljevanju pa še: »Panožne komisije obravnavajo problematiko posameznih športnih panog. Odgovarjajo za koordinacijo organizacijskih in vsebinskih problemov posameznih panog (člen 8.3).« Panožne komisije ZŠSDI koordinirajo načelniki. Mandatna doba komisije, ki jo sestavljajo člani društev istih panog, in načelnika soppadeta z mandatno dobo ostalih organov ZŠSDI (2 leti). Na letošnjem občnem zboru v Jamljah so večlanjena društva potrdila predsednika Ivana Peterlina. Po poletju so se sestale vse komisije, ki so izbrale nove načelnike oziroma potrdile stare. Komisije estetskih športov (deželne značaja) - slednja zaobjema društva, ki se ukvarjajo z umetnostnim kotalkanjem, ritmično gimnastiko, navijaštvom in plesom - bo še naprej vodila Petra Križmančič (Cheerdance Millenium). Potrjen je tudi načelnik balinarske komisije Eligij Kante, ki mu bo pomagala Silvana Blažina. Walter Kalc (SZ Gaja) bo še eno mandatno dobo načelnik tržaške nogometne komisije (pokrajinska).

Do sprememb je prišlo v drugih komisijah. V košarkarski, ki je deželne značaja, je Andrej Vremec (SZ Jadran) zamenjal Roberta Jakomina. V odbojkarški komisiji je na Tržaškem prevzela krmilo Daniela Ciochi (SZ Sloga), ki je zamenjala Sašo Smotlaka. Na Goriškem bo odbojkarško komisijo namesto Tjaše Corva vodila Mateja Nanut. Deželno smučarsko pa

Sabina Slavec (SK Brdina), ki je prevzela štafeto od Mateja Štolfe. Pravo presenečenje pa predstavlja vodstvo goriške nogometne komisije, ki jo bo vodila ženska »štiriperesna deteljica«: Maja Peterin (Juventina), Giulia Bressan (Mladost), ki je tudi najmlajša načelnica vseh komisij (letnik 1992), in Ljubica Butkovič ter Nada Devetak (Sovodnje).

»Prav ženski spol je skupna točka vseh komisij. Imamo jih kar osem. Devet, če upoštevamo tudi pomočnico v balinarski komisiji. Moška sta le dva,« je dejal predsednik ZŠSDI Peterlin, ki je dodal: »Funkcija komisij je, da poroča o težavah, pa tudi dobrih stvareh, ki se dogajajo na terenu. So opora izvršnemu odboru. Svetujejo nam in predlagajo nove ideje. So vez med izvršnim odborom in društvi. Konkretno: predlagajo nam organizacijo tekmovanja, festivalov, turnirjev, skupnih priprav, kadrovanje in druge tečaje.«

KMALU NOVA ČLANICA - Novo odbojkarško društvo Mavrica Arcobaleno, ki se ukvarja z žensko odbojko na Goriškem, je zaprosilo za članstvo v ZŠSDI. Nove članice izvršni odbor sprejme na občem zboru. (jng)

DZP doo-PRAE srl 2015 © Vse pravice pridržane

Daniela Ciochi

Petra Križmančič

Mateja Nanut

Walter Kalc

Andrej Vremec

Eligij Kante

4 načelnice bodo vodile pokrajinsko nogometno komisijo na Goriškem, ki jo sestavljajo tri društva: štanreška Juventina, doberdobska Mladost in Sovodnje. Najmlajša je Giulia Bressan (letnik 1992), ki bo zastopala Mladost, igra odbojko pri Zaletu Kontovelu (D-liga). Društvo iz Štanreža bo predstavljala Maja Peterin. ŠD Sovodnje bosta zastopali dve predstavnici: Ljubica Butkovič in Nada Devetak.

Sabina Slavec

Giulia Bressan

Maja Peterin

Ljubica Butkovič

Nada Devetak

Festival estetskih športov, ki je bil letos septembra na Stadionu 1. maja v Trstu, je ena izmed tistih športnih manifestacij, za katero skrbijo panožne komisije ZŠSDI, v tem primeru komisija za estetske športe

FOTODAMJ@N

NAMIZNI TENIS Kras v C1-ligi še po pravem »maratonu«

Prva zmaga v domači zgoniški telovadnici, in druga zaporedna, je krasovim C1-ligašem vlila nedvomno nov val samozavesti. Sicer je bil boj izredno izenačen in šele deveti dvoboj je odločil o končni zmagi. Izid 5:4 priča o maratonski tekmi, po kateri se je Padova vrnila domov praznih rok. Tudi tokrat so Michalkovi varovanci začeli z izostankom 0:2, ko sta Katja Milič in Alessandro Flego prepustila točko nasprotnikom. Miličeva je resda klonila s 3:0, a vsaki niz izgubila na minimalni razliki. Flega pa je kasneje zamenjal Dušan Michalka, saj pravilnik to dovoljuje. Poteza se je kasneje izkazala za pravilno, ker je slovaški strokovnjak obakrat zlahka odpravil nasprotnika. Po začetnem izostanku je stopil na igrišče Tom Fabiani, ki je šel v petem nizu z minimalno razliko odpravil Andreo Toniatta in prinesel Krasu še kako pomembno točko. Dve osebni zmagi je prispevala tudi Miličeva in dokazala, da so krasovci v ključnih trenutkih pokazali več prirebnosti. Težka tekma, a za sluzena zmaga. Prvenstvo se bo nadaljevalo čez dva tedna v Ferrari proti drugouvrščeni ekipi. V deželni moški D1-ligi je Kras potrdil premoč in si privoščil s 5:1 še ekipo Gemoni B. Claudia Micolaucich, Edi Bole in Simone Giorgi so po hitrem postopku odpravili nasprotnike, le izkušeni Marcello Ciancio je bil trn v peti zgoniškemu sestavu. Najprej je Micolaucicheva morala stisniti zobe, da ga je premagala, Giorgi pa je z njim izgubil. Četrta zaporedna zmaga pa pomeni 8 točk in samevanje na vrhu lestvice. V skupini A D2-lige zabeležimo ponovni poraz Krasa, tokrat proti drugouvrščeni Polisportivi San Giorgio z izidom 5:3. Vse tri točke je prispeval Ettore Malorgio, izkušeni namiznoteniški igralec, udeleženec paraolimpijskih iger v Sidneyu leta 2000. Soigralca Paolo Fabris in Alen Corbatti pa nista bila uspešna, tako da se ekipa nahaja na dnu lestvice. Drugačni zgodbi pa sledimo v skupini B, v kateri zaseda Kras prvo mesto, v družbi TT Trieste-Sistiana. 5:0 je dovolj zgovoren rezultat, ki priča o razliki s sestavom Udine 2000. V petih dvobojih so Sonja Milič, Katarina Milič in Matteo Parenzan prepustili nasprotnikom en sam niz. V prvenstvu D3 Open pa se mladi krasovci niso uspeli še dokopati do prvih točk na lestvici, tako da je zadnje mesto na lestvici neizbežno. Saša Paulina, Erik Farinelli, Romeo Nava in Isabella Torrenti so obe tekmi gladko izgubili. Izid prve tekme proti Udine 2000 je bil 5:1, ko je edino točko odščipnila Torrentijeva. S Polisportivo San Giorgio B pa ni nobenemu krasovcu uspelo zmagati, le veteranki Torrenti se je uspelo najbolj približati zmagi. (R)

MLADINSKA KOŠARKA - U20

Razočaranje

Dom - Gonars 52:79 (11:17, 30:37, 43:58)

Dom: Cianetti 2, Franzoni 10, Coz 7, Gaggioli 4, Furlan 5, Antonello L. 13, Antonello M. 5, Peteani 6, Costi, Visintin. Trener: Dellisanti.

Dom je visoko izgubil proti vrstnikom iz Gonarsa in tako zabeležil drugi zaporedni poraz v deželni prvenstvu U20. Gostje so v uvodnih minutah srečanja takoj povedli, Furlan in soigralci pa so v drugi četrtini nekoliko odreagirali in se približali na tri točke zaostanka. Ko je kazalo, da bo rdečim vendarle uspelo nadoknaditi zaostanek, so gostje v tretji četrtini pritiskali na plin in so si z enajstim točkami v samih dveh minutah priigrali odločilno prednost, ki so jo nato večali do konca srečanja. Igralci Doma so tokrat nekoliko razočarali, nekaj več borbenosti od ostalih soigralcev pa je nedvomno pokazal Franzoni. (av)

PLANINSKI SVET

Martinovanje

Izredno lepa, sončna, prej septembrska kot novembrska nedelja je privabila v Gropado, na martinovanje Slovenskega planinskega društva Trst, preko 100 planinč in planincev, med katerimi so bili tudi prijatelji, člani pobratenega PD Integral iz Ljubljane. Izstopalo je predvsem veliko število mladih družin z otroki, ki so razposajeno stopali po kraških stezah. Malčke, ki še nimajo dovolj vzdržljivosti, pa so starši občasno tudi nosili v nahrbtnikih. Najmlajša pohodnica je bila stara samo 14 mesecev. Pohodniki so se zbrali pri Kulturnem društvu Skala v Gropadi, od koder so se podali po gozdni poti na Goli vrh in po Gropajski gmajni, ki je žarela v jesenskih barvah ruj, mimo stare orleške smodnišnice do nekdanje najpomembnejše tukajšnje prometnice, ki je povezovala Sežano z Bazovico. Po tej poti, ki je kolezarjem zelo priljubljena, so izletniki nadaljevali turo do križišča, kjer se potka odcepi proti Gropadi in prav kmalu prišli do izhodiščne točke.

Ob okusnem kosilu, otroški igri, zvokih harmonike, peki kostanja in prijetnem prijateljskem druženju, je čas hitro mineval. Ko se je zmrčilo, so se pohodniki začeli razhajati, odhajali so zadovoljni in obogateni za prijetno doživetje. Posebna zahvala za uspeh letošnjega martinovanja gre neutrudnemu Francu.

Predavanje in izlet Kjer iz Krasa priteče voda

V jesenskem času, ko rastlinje ni več tako bujno in je trava že nekoliko poglela, organizira Slovensko planinsko društvo Trst že vrsto let vodene izlete namenjene spoznavanju in razbiranju geoloških zanimivosti našega kraškega sveta. Tudi letošnji izlet, ki bo v nedeljo, 15. novembra, bo vodil odličen poznavalec Krasa in njegovih posebnosti gospod Paolo Sossi.

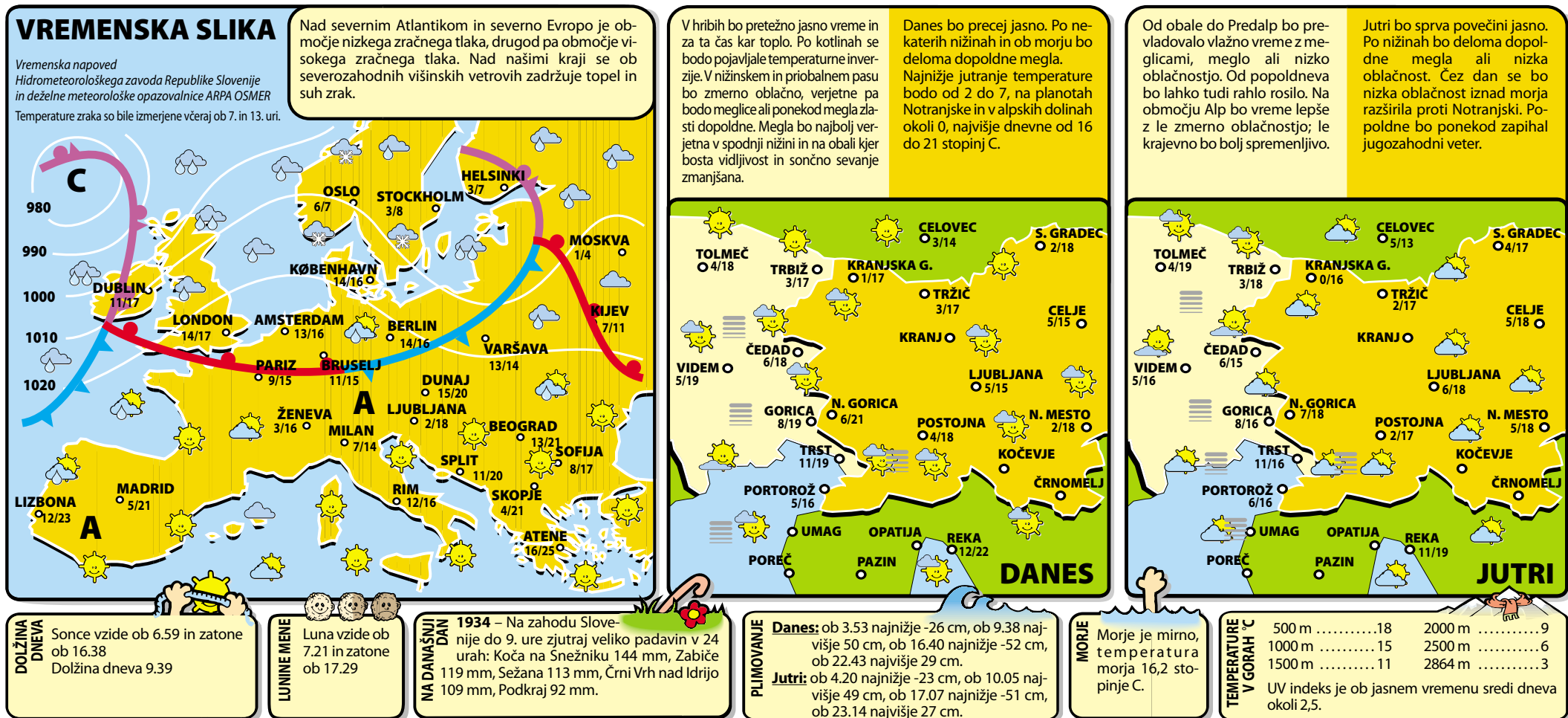
Letošnji pohod bo geološko-hidrološkega značaja saj bo posvečen spoznavanju vodnih izvirov, ki se pojavljajo na severozahodnem predelu Krasa, med Štivanom in Jamljami, kjer se kamninski skladi nagnjeno spuščajo v naplavine soške ravnice. Stičišče tako različnih zemeljskih plasti je še posebno zanimivo, ker prav na tem območju privrejo iz skritih zemeljskih globin, izpod matičnega Krasa, vode, ki prihajajo iz različnih naravnih vodnih bazenov. Območje je žal preprejeno s prometnicami in cevovodi, zato je tudi težje dosegljivo. Zanimivo je tudi videti, kako je človeški pohlep na tako majhnem in izredno ranljivem področju zgostil toliko okolju nevarnih struktur.

Izredno zanimivo geološko zgradbo omenjenega okolja in njegovo hidrološko problematiko bo Pao-

lo Sossi osvetlil že na celovečernem predavanju z naslovom Kjer iz Krasa priteče voda. Predaval bo danes ob 20.30 v razstavnih dvorani Združenja kraške banke na Opčinah, Ull. Ricreatorio 2.

Udeleženci Geološko-hidrološkega pohoda izvirnih vod matičnega Krasa pa se bodo zbrali v nedeljo, 15. novembra, ob 8.30 v Štivanu, na parkirišču po križišču za Gorico in se, pod strokovnim vodstvom gospoda Paola Sossija, podali proti Jamljam. Ekскурzija bo potekala po različnih poteh, ob glavnih prometnicah, makadamskih cestah, kolovozih in poljskih stezah, kar bo omogočalo ogled različnih kraških izvirov in požiralnikov, kjer voda spet ponikne v apnenčaste sklade. Predviden je tudi ogled vodnih objektov, kjer je človek v preteklih desetletjih iskal, načrtoval in v časih spet opustil možnosti zajemanja pitne vode. Izlet je primeren za vse, predvidene so 4 ure zložne hoje. Za pohod je potrebna pohodniška obutev pa tudi baterijska svetilka. Za informacije in prijavo lahko pokličete na tel. št. 040413025 (Marinka).

Zemljevid brez interneta

SAN FRANCISCO - Spletni velikan Google je sporočil, da bodo lahko uporabniki njegove aplikacije Google Zemljevidi (Google Maps) prejeli usmeritve do iskanega cilja tudi takrat, ko nimajo povezave z internetom. Gre za pomembno novost za vse svetovne popotnike, ki bo uvodoma na voljo na mobilnikih z operacijskim sistemom Android. Kasneje bo nova storitev na voljo tudi na Applovih telefonih in tabličnih računalnikih. 60 odstotkov planeta nima povezave z internetom in zato je dostop do aplikacije z zemljevidi samo z internetom ni ravno realističen. Uporabnik si bo tam, kjer ima internet, naložil na telefon zemljevid določenega območja in potem bo lahko aplikacijo uporabljal tudi tam, kjer interneta ne bo imel.

Od kamikazov do potniškega letala

NAGOJA - Prvič po 50 letih je vzletelo novo komercialno letalo japonske izdelave. Petintridesetmetrski Mitsubishi Regional Jet je po turbopropellerskem YS-11 prvo letalo, ki ga na trg pošilja japonski proizvajalec. Japonska letalska industrija je doživela hud udarec po drugi svetovni vojni, ko so jo prepovedali Američani. Nato so jo v 50. letih začeli počasi ponovno zbuhati, sprva s popravili ameriških vojnih letal. Proizvajalec novega letala Mitsubishi Heavy je med drugo svetovno vojno proizvajal legendarno letalo Zero, ki so ga proti koncu vojne preuredili, da so ga lahko uporabljale tudi zloglasne kamikaze.

LJUBLJANA - Od jutri do konca februarja v BTC-ju

Ledena srednjeveška pravljica

Osem umetnikov pod vodstvom Mira Rismonda vabi v pravljčni grad iz bleščečega ledu

LJUBLJANA - Od jutri pa vse do konca februarja prihodnjega leta bo v ljubljanskem BTC-ju v posebnem šotoru, v katerem temperatura ne bo nikoli višja kot -5 stopinj Celzija, na površini 200 kvadratnih metrov mogoče občudovati ledene skulpture, ki bodo obiskovalce z mislimi popeljale v pravljčni grad iz srednjega veka s kraljem, dvorjani, služinčadjo in čudovito kočijo, manjkala pa seveda ne bosta niti hudobni zmaj in princeska. Pot bo obiskovalce vodila po grajskem dvorišču, mimo kovačije s konjem, opazovali bodo življenje grajske gospode, vitezov, služabnikov in dekel. Kdor bo žejen, se bo lahko odžejal v ledeni krčmi, kjer bo gostom stregla ledena krčmarica. Pripravili so tudi pošto, kjer bodo otroci lahko oddali pošto, ki jo bo sprejemal žabec Žbaj, ki je hotel istočasno biti zmaj in poštar. Da bo vse skupaj še bolj zanimivo, so za najmlajše izdelali tudi osem metrov dolg tobogan, obiskovalci pa se bodo podali tudi v ledeni labirint, kjer jih bosta »strašila« duh in okostnjak dvorjana, ki se je v njem »izgubil« pred dawnimi stolpni.

Vse to je izdelano iz 60 ton ledu, skulpture pa je dober mesec dni izdelovala uigrana mednarodna ekipa osmih kiparjev pod vodstvom duše projekta Mira Rismonda (v pogovoru nam je povedal, da so se njegovi predniki na območje Valburge pri Medvodah priselili iz naših krajev), v kateri so bili ob petih Slovencih še dva Katalonci in Finec. Vsak dan so z ročnimi in motornimi žagami, ki v »normalnih razmerah« služijo za žaganje dreves, kiparskimi dleti, raznimi električnimi brusilniki, rezkarji in tudi z navadnim likalnikom oblikovali bloke ledu in na koncu svojim likom vdihnili »srednjeveško dušo«, ki jo bodo od jutri dalje občutili tudi obiskovalci.

Katalonski umetnik Lluís Ribalta Coma Cros je v ledu izdelal podobe iz dekadentnega grajskega življenja. Lluís pri projektu Ledene dežele sodeluje že tretje leto, po poklicu pa je akademski kipar, ki ima za sabo že precej uspešnih razstav. Tudi njegov rojak Andreu Elias Vidal je akademski umetnik, »njegov« pa je grajski kovač. Mednarodni del ekipe sestavlja še študent kiparstva Jesse Toer-

Ledene skulpture

mikoski iz Finske, ki je iz ledu izklesal čarobni gozd.

Slovenski člani ekipe se poklicno ukvarjajo z različnimi stvarmi (eden je mizar, drugi rezbar, tretji kuharski mojster itd.), vse pa s družji ljubezen do umetnosti, ki jo izpričujejo tudi s sodelovanjem pri izdelavi skulptur iz ledu. Klemen Omejc je za letošnjo prireditev izdelal meniha in grajske živali, Bogdan Jerić viteza, krčmarico in orožarno, Janez Dolšak, ki je bil dolgo leta vodja kuhinj v GH Union, pa grajsko kuhinjo.

»Oče« projekta Ledene dežele Miro Rismondo se z izdelovanjem ledenih skulptur ukvarja že 15 let, zadnja leta pa izdeluje tudi skulpture iz lesa in peska. Njegova je luksuzna grajska kočija, medtem ko je grajskega zmaja izdelala njegova žena Helena, ki je sicer po izobrazbi arheologinja, vendar se je zadnjih pet let z vso energijo vključi-

la v družinsko podjetje za izdelovanje ledenih skulptur po naročilu, ki ga imata skupaj z možem v Valburgi. »Sicer pa se v delo v podjetju vključujejo tudi najini otroci. Imava tri hčerke, od katerih starejši dve (11 in 8 let) že priskočita na pomoč in kaj postorita,« je povedal Rismondo.

Zanimivo je, da je Miro po poklicu kuhar. Ali pa tudi ne. Kot sam pravi, je že kot kuhar v ljubljanskem hotelu Union ustvarjal najrazličnejše skulpture iz masla, ko pa se je pred dobrimi petnajstimi leti seznanil z ustvarjanjem ledenih skulptur, je začutil, da je to prava stvar in se temu v celoti posvetil. S svojim navdušenjem je »zastrupil« tudi svojo družino in zdaj je to poklic, ki ga ne bi, kot sam pravi, zamenjal za nobenega drugega. Prva leta je skulpture izdeloval izključno po naročilu, njegov cilj pa je bil, da to vrsto umetnosti predstavi

čim več ljudem. Pred nekako petimi leti je v njem dozorela tudi ideja o postavitvi ledene dežele. Kot pravi, je takih podobnih parkov, ki bo od jutri na ogled v Ljubljani, v Evropi malo. »V Londonu je postavljen podobno velik kot naš, pa tudi v Berlinu ni dosti večji. Še enega imajo v Belgiji, sicer pa so ti parki značilni predvsem za kraje, ki ležijo visoko na severu, kjer je temperatura tudi primerna za izdelovanje skulptur v ledu. Največji ledeni park je v Harabinu na Kitajskem. Tam vsako leto postavi pravo ledeno mesto,« z navdušenjem pripoveduje Miro. Svoj prvi park so pred tremi leti postavili v Kranjski Gori, kjer pa obisk ni bil prav velik, saj je bila zima zelo deževna in turistov malo.

»Zato sem se lani odločil za selitev v Ljubljano, prostor pa smo dobili v BTC-ju ob Vodnem mestu Atlantis. Tu je še posebej zdaj, ko se počasi že začneja čutiti praznično vzdušje, veliko več ljudi. Lani sicer z izkupičkom od obiska še nismo pokrili vseh stroškov, za letos pa upam, da nam bo tudi s pomočjo nekaterih sponzorjev, ki smo jih uspeli dobiti, to le uspelo,« je zmeren optimist Rismondo. »Stroški za celoten projekt so izredno visoki, pokriti pa jih moramo sami, saj doslej nismo dobili še nobene pomoči iz javnih sredstev, čeprav smo se že prijaviли na nekaj razpisov,« je še povedal.

Ob koncu kramljanja pred šotorom z ledenimi skulpturami je še z zadovoljstvom povedal, da so ga Katalonci za prihodnje leto povabili v svojo kiparsko ekipo, ki bo sodelovala na ledenem festivalu v Harabinu na Kitajskem. »To je zame velika čast in tudi priznanje, da moj dosedanj trud ni bil neopažen,« je dejal.

Ledena dežela v Ljubljani bo odprta od ponedeljka do srede od 12. do 19. ure, ob četrtek in petek od 12. do 21., ob sobotah, nedeljah ter praznikih pa od 10. do 21. ure. Vstopnina za odrasle je 7, za otroke 5 evrov, družinska vstopnica (2 odrasla in 2 otroka) pa je 15 evrov. Ob koncu tedna bo vedno prisoten kdo od avtorjev skulptur, ki bo po potrebi obiskovalcem na voljo za vsa morebitna pojasnila o sami ledeni zgodbi in nastanku skulptur.

Rado Gruden